

JAARTALLEN GESCHIEDENIS HAARLEMMERMEER 1900 e.v.

Versie 18 januari 2002

1900 Het polderbestuur besluit bij wijze van proef om gemaal De Leeghwater – en niet De Cruquius – in reserve te houden omdat dan het bouwen van nieuwe personeelswoningen voorkomen zou worden.

Een andere reden is dat de opwaaiing van water bij De Leeghwater alleen plaats heeft bij noordelijke winden, terwijl dit bij De Cruquius ook bij zuidelijke winden het geval is.

Wat ook een niet onbelangrijke overweging is, is dat het water door de verdieping van vaarten en tochten gemakkelijker naar De Cruquius stroomt.

[W289]

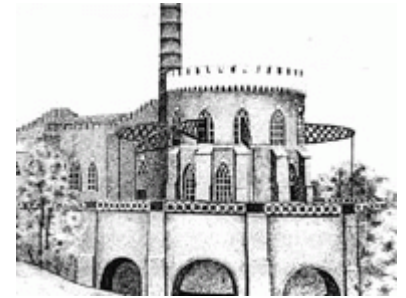
1901 De in 1900 genomen proef om De Leeghwater in plaats van De Cruquius in reserve te houden voldoet niet vanwege een hoger steenkolengebruik. Daarom wordt De Leeghwater weer in werking gesteld.

[W290]

1902 Bescheiden herdenking van het feit dat 50 jaar geleden het Meer droog viel.

Door dijkgraaf en heemraden van de Haarlemmermeerpolder wordt besloten om in 1906 feest te vieren bij de herdenking van het 50-jarig bestaan van het bestuur van de polder.

[W291 en 292 en 293 en 294]

Met de Maatschappij Deutscher Kaiser is een contact gesloten voor de steenkoolleverantie van dat jaar, ten bedrage van 1500 kar a f 13,00 per kar inclusief vracht, tegen f 15,00 per kar vorig jaar.

Verder wordt met Quack & Co. een contract afgesloten voor de levering in grind ad. f 1,10 voor de fijne en f 1,20 voor de grove grind.

De gunning van de vervouwing van de gebouwen bij het stoomgemaal Leeghwater gaat naar N. Laan voor f 19.580,00.

Zoals dat hoort in een polderbestuur wordt er ook in 1902 ernstig van gedachten gewisseld hoe een optimale waterstand in de polder kan worden bereikt, dat wil zeggen een waterstand waar "iedereen" tevreden over is.

Heemraad Voordendag bepleit om in de vergunning tot afzonderlijke bemaling van gronden de voorwaarden te laten vervallen dat de kavelsloten in gemeenschap met het polderwater moeten blijven. De rest van het dagelijks bestuur is het hier wel mee eens.

Ingenieur Van Randwyck betoogt echter: "De totale rijzing van het Polderwater tengevolge van kwel-en regenwater is dus groter, naar mate meer land ingepolderd wordt; zij neemt nog toe, indien ook de bij dat land behorende kavelsloten afgedamd worden. De inpoldering heeft dus vermindering van de waterberging tengevolge". Hij bepleit een oplossing die tegemoet komt aan de behoefte van Voordendag en anderen maar de polder geen schade bezorgt.

Omdat het nadeel voor de polder van het voorstel van Voordendag niet zo groot is als de nadelen van de ingelanden van de vergunningvoorwaarde dat kavelsloten in gemeenschap met het polderwater moeten blijven, wordt het voorstel van Voordendag met 15 tegen 6 stemmen aangenomen.

De heer Van Zijverden zegt in de rondvraag dat, nu de laaglanders zijn geholpen, de hooglanders aan de beurt zijn. Men heeft behoefte aan hevels om de hoger gelegen landerijen in de zomer van water te voorzien.

De heer De Clercq informeert in de vergadering van het polderbestuur van 17 september naar de nieuwe personeelswoningen aan de Leeghwater. De voorzitter deelt mede dat de opzichterswoning gereed en reeds betrokken is, terwijl de personeelswoningen tegen het einde van de maand opgeleverd zullen worden.

Op 13 april wordt de Cooperatieve Boerenleenbank Haarlemmermeer opgericht.

1903 Vernieuwing van de brug naar Leimuiden. De gunning gaat naar G. Schermers voor f 8.730,00. Pontwachter P. Eilander aan de Nieuwe Meer komt te overlijden. Zijn opvolger is M. Eilander.

Het polderbestuur besluit om aan de Hollandsche Elektrische Spoorweg Maatschappij ten behoeve van de aanleg van spoor-en tramwegen in Haarlemmermeer en omgeving een renteloos voorschot te geven van f 50.000,00. Later wordt besloten tot toezegging van een altijd durende rentegarantie.

In het polderbestuur wordt besloten tot het aanleggen van een eigen telefoonleiding tussen de secretarie van de polder in Haarlem, de 3 stoomgemalen en de opzichterswoning bij Aalsmeer. Begonnen wordt met de bouw van de forten in Haarlemmermeer die deel uitmaken van de Stelling van Amsterdam. [W298]

1904 Net als in 1897 breekt weer één van de assen van één van de centrifugalen van De Lynden. Men durft het niet aan om met de andere machine door te werken omdat ook hier de as te zwak blijkt. Hierdoor staat het gemaal een deel van de zomer stil.

In Nieuw-Vennep wordt de Christelijk Gereformeerde Kerk gesticht, later Oud-Gereformeerde kerk geheten.

Vernieuwing van de Bennebroekerbrug.

[W297]

1905 Grootse herdenking van het feit dat 50 jaar geleden de gemeente werd ingesteld. Koningin-moeder Emma bezoekt de gemeente.

Jonkheer F.H. van de Poll, het, zoals hij schrijft, “eenig overgebleven kind van Mr. F. van de P.” verkeert blijkens een brief van 28 september 1905 aan de burgemeester in de veronderstelling dat er in dat jaar het 75 jarig bestaan van de droogmaking gevierd wordt.

Hij schrijft het volgende: “WelEdelachtbare Heer ! Mijn vader, Mr. F. van de Poll, Staatsraad, oud-Burgemeester van Amsterdam, lid van de tweede kamer der Staten Generaal, schrijft in de beschrijving van zijn leven: “In 1838 mocht ik niet weinig bijdragen tot het daarstellen van het grootsche plan: de droogmaking van het Haarlemmermeer. Al had ik in de tweede kamer niets anders gedaan dan dit onderwerp tot een goed einde te brengen, dan zoude ik mij toch over alle verdere onaangenaamheden ruim vergoed zijn gerekend. Ik mocht toen de Eer genieten van vele mijner medeleden de gelukkige getuigenis te ontvangen, dat mijne toen gehouden discussien, zoo in de kamer als in de Sectien, niet weinig tot bevordering der zaak hebben medegewerkt. Ik mocht toen het geluk genieten door Z.M. den Koning benoemd te worden tot voorzitter der commissie van beheer en toezicht over die droogmaking en in die betrekking op den 5den Mei 1840 te Hillegom, achter de hofstede Treslong, de eerste spade in den grond te steken en de eerste zode aarde aan te brengen, waarmede dit grootsche werk moest worden aangevangen. Ik betreurde voorts de verder werkzaamheden tot ik, in 1840 tot Gouverneur der provincie Utrecht benoemd, door den toenmaligen Minister van Binnenlandsche Zaken gedwongen werd mijn ontslag als voorzitter dier commissie aan te vragen, waaraan ik tot mijn leedwezen heb moeten voldoen”.

Nu in den loop van dit jaar de feestelijke herdenking in Uwe Gemeente heeft plaats gehad van het 75-jarig bestaan van de droogmaking van het Haarlemmermeer, en Uwe Gemeente door de erven van wijlen mijnen broeder den dijkgraaf Jhr. J.W.M. van de Poll in het bezit is gekomen van bovengenoemde spade en kruiwagens door mijnen vader gebruikt heb ik de Eer en neem ik met de meeste bescheidenheid de vrijheid Uedelachtbare te vragen, of het uwe gemeente ook aangenaam zoude zijn in het bezit te komen van ht lithographisch uitstekend gelijkend, in 1832 vervaardigde portret van mijnen vader Mr. F. van de Poll, om dit in Burgemeesters kamer op te hangen ter herinnering aan den man, die zoo veel heeft opgehad mét – en zich zoveel moeite heeft gegeven vóór – de droogmaking van het Haarlemmermeer.

Mocht UedA. Het portret, in lijst van den tijd, willen ontvangen dan zal het Ued. Worden toegezonden”. Aldus Jonkheer Van de Poll. De spade is in de loop der tijd in het bezit geraakt van het waterschap en in bruikleen afgestaan aan het Historisch Museum Haarlemmermeer. Waar de kruiwagens en het portret zijn is niet bekend.

[W299-I]

[W299-II]

In 1905 liggen er 9 bruggen over de Ringvaart: de Lisser-, Hillegommer-, Bennebroeker-, Heemstede-, Vijfhuizer-, Halfwegse-, Sloter-, Aalsmeerder-, en Leimuiderbrug.

Andere bezittingen van de Haarlemmermeerpolder zijn: 69 bruggen (of duikers) in de polder zelf, 2 pontveren, 1 ophaalbrug in de Jaagweg en 2 sluizen.

1906 Een gordel van forten door de Haarlemmermeer, onderdeel uitmakend van de Stelling van Amsterdam, komt gereed.

De laatste bomvrije gebouwen bij de batterijen worden opgeleverd. Deze batterijen liggen aan de IJweg en de Rijnlanderweg tussen fort Hoofddorp en de beide forten aan de Ringvaart.

[W300]

Het college van hoofdingelanden besluit in zijn vergadering van 4 april 1906 een jaarlijkse subsidie van twaalfduizend gulden beschikbaar te stellen aan de N.V. Hollandsche Electriche Spoorweg Maatschappij voor de aanleg en uitrusting van een net van spoorweglijnen in de Haarlemmermeer “en hare omgeving, waaronder eene lijn van Amsterdam over Aalsmeer, Hoofddorp, Vennepdorp en Oude Wetering naar Leiden”.

J.H. Wallbrink, chef van de smeerdienst, die gedurende 40 jaren in polderdienst is, krijgt een gratificatie van f 40,00 en een getuigschrift.

Het 50-jarig bestaan van het bestuur van de polder wordt gevierd. Het personeel krijgt een gratificatie. Gast op het feest is Z.K.H. de Prins der Nederlanden.

Oud-machinist A. Slingerland “die van den polder een wekelijkschen onderstand genoot van f 7,00” komt te overlijden.

Voorgesteld wordt om aan de weduwe “die in behoeftige omstandigheid achterblijft, 82 jaren oud is en in voortdurend ziekelijken toestand verkeert, een wekelijksche ondersteuning van f 5,00 te verlenen”. Het voorstel wordt zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Bij gemaal de Lijnden wordt een nieuwe smederij en bergplaats gebouwd.

In Hoofddorp begint Geert Deddens een boekhandel annex drukkerij.

1907 Start aanleg 125 km. spoorwegen in Haarlemmermeer, volgens het plan van Sanders. De aanleg van het spoorwegennet was een langdurige en kostbare zaak. Dit komt onder eer door de vele sloten en vaarten in de Haarlemmermeerpolder. Er komen 22 draaibruggen en 108 vaste bruggen.

De brug over de Ringvaart bij Aalsmeer is de grootste. Het is een draaibare brug uit één stuk met een lengte van 38 meter, verlengd met een vaste brug van 55 meter. [W306]

Het historisch overzicht van de Haarlemmermeerpolder 1856 – 1906, geschreven door J. Eigenhuis, en uitgegeven ter herdenking van het 50-jarig bestaan van het bestuur van de polder, verschijnt in druk.

De belangrijkste onderwerpen die in dit boek aan de orde komen zijn ook de belangrijkste zaken waarmee de polder zich in de afgelopen 50 jaar bezighield: de stoomgemalen, de bemaling, de waterleidingen en de wegen (onderverdeeld in waterleidingen, bruggen, wegen en dijken en Ringdijk en polderkaden), Sluis en Defensie-linie (de Stelling van Amsterdam), de telefoonkwestie, de spoor-en tramlijnen. Verder ook aandacht voor de geldmiddelen en een historische inleiding over tal van polderaangelegenheden.

1908 Mr. A. Slob wordt benoemd tot burgemeester van Haarlemmermeer. Hij richt een afdeling wijkverpleging van het Witte Kruis op. In 1917 zou er een nieuw kruisgebouw aan de Parklaan in Hoofddorp in gebruik genomen kunnen worden. Slob propageert ook het invoeren van hulp van vroedvrouwen en hij zorgt er voor dat er een plaatselijke transportcolonne van het Rode Kruis komt. Slob toont ook grote inzet bij de bestrijding van tuberculose. Wijkverpleegsters worden in dienst genomen en onderafdelingen van het Witte Kruis opgericht in Abbenes, Vijfhuizen, Rijk en aan de Aalsmeerderdijk.

[W307 en 314 en zie ordner]

Polderbestuurslid Biesheuvel bepleit om aan de bruggen te Hoofddorp bordjes te bevestigen vermeldende de verbodsbepaling tegen het in draf rijden en het stilstaan van voetgangers enz. op de bruggen. Het magazijn bij gemaal de Leeghwater wordt ingericht als woonhuis. In de timmerloods wordt een vloer aangebracht.

1909 Oprichtingsjaar van de vereniging "Vooruit", ter bevordering van de paardenfokkerij in Haarlemmermeer.

Op 1 oktober neemt gemeentesecretaris Dirk Eggink afscheid van gemeente Haarlemmermeer. Hij was in deze functie werkzaam vanaf 14 december 1855. [W295]

In de vergadering van het polderbestuur wordt van gedachten gewisseld over de vernieuwing van de Leeghwater. Onderwerp van bespreking is vooral of de stoommachine gehandhaaft blijft of dat er een dieselmotor zal worden aangeschaft. Pas in 1912 zal de verbouwing van het gemaal en de verandering van bemaling zijn beslag krijgen. [zie ordner 2002-1]

Hoofdingeland G.A.A. Knaap nodigt het dagelijks bestuur van de polder uit om plannen te doen ontwerpen voor de stichting van een polderhuis in Haarlemmermeer.

1910 Instelling van een gezondheidscommissie.

Het polderbestuur denkt opnieuw na over de wens om te beschikken over een eigen polderhuis. Hoofdingeland Knaap meent dat dan een beter beheer en toezicht op de polder bereikt kan worden. Verder meent hij dat de eisen van de tijd een beter onderkomen dan het Hofje van Staats vergen. Uiterst belangrijk argument is ook het tot heden bestaande bezwaar van isolement, waar door de totstandkoming van de spoorverbinding een eind aan komt. [HM47 en W310]

1911 Oprichting van de Cooperatieve Boerenleenbank te Nieuw-Vennep.

Oprichting geitenfokvereniging.

Op 1 juli overlijdt de oud-en eerste- gemeentesecretaris D. Eggink.

Op het dorpsplein te Hoofddorp wordt een pomp geplaatst. [W313]

De burgemeester van Haarlemmermeer, mr. A. Slob, wordt ere-voorzitter van de vereniging "Vooruit".

Op 11 oktober besluit het polderbestuur de Amsterdamse architect Foeke Kuipers het ontwerp van het interieur en het exterieur van het polderhuis op te dragen. Hij schat dat de kosten van de bouw de f 60.000,00 niet te boven zullen gaan. Bij de bouw van het polderhuis wordt gebruik gemaakt van de op dat moment modernste technieken. Zo worden de houten funderingspalen niet zoals tot dan gebruikelijk was met de hand ingeheid, maar met behulp van een stoomheilmachine. "De Meerbode" beschrijft dat heiwerk als volgt: "Door middels van kabels en katrollen worden daar in kiepkarren grote hoeveelheden grond door de heilmachine uit de diepte op een grote hoop gebracht". De stoommachine wordt dus niet alleen voor het inheien van palen maar ook voor het graafwerk gebruikt. Tijdens de bouw vindt een ongeluk plaats: "Op een maandagmorgen gleed één van de werklieden die bezig was met het inheien van palen uit op glibberige kleigrond juist toen het heiblok neerviel. De collega's die dat zagen, dachten dat de man met zijn hoofd op de paal zou neerkomen en beleefden angstige ogenblikken. Hij gleed er evenwel langs, maar greep zich met zijn rechterhand vast aan de paal met als gevolg dat die hand zo goed als verbrijzeld werd. De dokter werd er bij gehaald en toen de man weer bij zijn collega's terugkwam toonde hij zijn makkers met het kalmste gezicht van de wereld een bebloed stukje been, stak dit daarop weer als relikwie in een van zijn diepe broekzakken en ging weer aan het werk". [W322]

Op 2 november wordt vee naar de nieuwe markt in Hoofddorp aangevoerd. Het betreft 62 koeien, 5 vaarzen, 11 kalveren, 3 paarden en 4 hitten.

In De Meerbode verschijnen berichten dat de kans op gas voor licht-en kookdoeleinden steeds groter wordt. Er komt uiteindelijk wel gas, maar pas na de 2e wereldoorlog, toen was gasverlichting allang ouderwets.

1912 Verbouwing van gemaal De Leeghwater tot diesel-centrifugaalgemaal. De stoommachine wordt afgebroken. Het torengebouw wordt gedeeltelijk gesloopt. Het gebouw veranderd ingrijpend van uiterlijk.

Het polderbestuur besluit om 150 gulden bij te dragen in de kosten van vernieuwing van het gedenkraam in de Nederlands Hervormde Kerk te Spaarndam gewijd aan de nagedachtenis van N. Cruquius, die op last van Rijnland in 1742 een nader ontwerp tot droogmaking van het Haarlemmermeer opmaakte, waarbij voor de eerste maal op een uitwatering te Katwijk gerekend was.

[W312]

Het nieuwe postkantoor aan de Hoofdweg te Hoofddorp wordt in gebruik genomen.

[W317]

Op 2 augustus officiële en feestelijke opening van de eerste twee Haarlemmermeerspoorlijnen op basis van het plan van Sanders, zo'n 20 jaar nadat het werd gemaakt. Tussen 1852 en 1912 waren meer dan 10 plannen tot aanleg van een spoorlijn ingediend. De door de Aalsmeerse Snijbloemen Exporteurs Vereniging versierde feesttrein vertrekt uit Haarlem. Op het perron van het station zijn vele genodigde hoogwaardigheidsbekleders aanwezig. De inwoners van Vijfhuizen zijn uitgelopen om de eerste trein te kunnen zien en vele woningen in de polder zijn met vlaggen versierd. Ook Hoofddorp viert massaal feest en er stijgt een vrolijk gejubel op uit de menigte als de trein om zeven minuten over elf Hoofddorp binnenstroomt. De locomotief stopt onder een decoratieve erepoort, het station is feestelijk aangekleed en het fanfarekorps Excelsior stemt de muziek aan. De reizigers verlaten de trein en begeven zich naar het perron, waar de gymnastiek- en schermvereniging een welkomstlied zingt.

De Hollandsche Electriche Spoorweg-Maatschappij draagt de exploitatie van haar spoorwegen over aan de Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij.

[W326]

De eerste steen voor de Sint Josephschool te Hoofddorp wordt gelegd.

Start van de bouw van het polderhuis te Hoofddorp in januari. Op 17 juli is de eerste steenlegging.

Vóór de bouw van het polderhuis staat op die plaats een enorme populier. Deze boom wordt in de volksmond de polderboom of de marktboom genoemd. Onder deze boom wordt de veemarkt gehouden en in de zomer brengt het fanfarecorps daar muziek ten gehore.

Volgens overlevering begonnen op twee meter hoogte de takken al, zodat er door de jeugd naar hartelust in geklommen kon worden.

De polderboom werd volgens zeggen destijds geplant als stekje door polderjongens en in januari 1912 gerooid door, waarschijnlijk, de bomenrooier De Block en zoons.

Evenals in 1911 gebeurt er weer een ongeluk bij het in aanbouw zijnde polderhuis. Een loodgietersknecht zou een stuk lood gaan halen voor de leidekkers en wilde daartoe in de dakgoot stappen. Hij verliest echter zijn evenwicht en valt met zijn hoofd naar beneden op een paal, waardoor de dood waarschijnlijk onmiddellijk intrad. De jongeman, twintig jaar oud, wordt het achter het in aanbouw zijnde polderhuis gelegen café De Groot binnengedragen, waar de lijkshouwing plaats vindt. "Met een taxi was de oude vader van de jongeman uit Haarlem gekomen, doch hij kon alleen het stoffelijk overschot in de armen nemen", aldus het krantenbericht. Heel Hoofddorp is danig onder de indruk van dit vreselijke voorval. Maar het leven gaat door en ook de bouw van het polderhuis. Begin november 1912 kan het fraaie beeldhouwwerk, het polderwapen voorstellende, hoog in de gevel aangebracht worden.

Vroeger werkte men tot op hoge leeftijd door: het polderbestuur besluit om bij eventuele uitdiensttreding van de beide machinisten Bras en Lelyveld, hetgeen aan het eind van het jaar verwacht wordt, hen uit hoofde van hun lange diensttijd en hun hoge ouderdom, respectievelijk 79 en 77 jaar, gedurende hun verder leven het volle tegenwoordige loon te laten behouden.

De bewoners van de Aalsmeerderdijk krijgen elektrisch licht vanuit Aalsmeer.

Stichting van een kerkgebouw voor de Doopsgezinde Gemeente.

1913 In dit jaar ontstaat een gemeentelijke reinigingsdienst. Tweemaal per week haalt een wagen het huisvuil en de haardas op in Nieuw-Vennep en Hoofddorp.

Bij raadsbesluit van 28 augustus wordt het bestemmingsplan Zwanenburg goedgekeurd.

Op 30 oktober krijgt Zwanenburg zijn naam, afgeleid van het tegenover het dorp in Halfweg gelegen Rijnlandse huis met dezelfde naam.

Er wordt een regeling voor de straatnaamgeving vastgesteld.

Op 2 september wordt het polderhuis geopend. Op 24 september wordt er de eerste vergadering van het dagelijks bestuur gehouden.

[W333]

De dijkgraaf en de secretaris van de Haarlemmermeerpolder zijn aanwezig bij de onthulling van het gedenkraam in de Nederlands Hervormde Kerk te Spaarndam, gewijd aan de nagedachtenis van Nicolaas Cruquius, (die op last van Rijnland in 1742 een nader ontwerp tot droogmaking van het Haarlemmeer opmaakte, waarbij voor de eerste maal op een uitwatering bij Katwijk gerekend was).

[zie ordner 2002-I]

De oude locomobiel aan de Leegwater wordt verkocht voor f 405,00. Er moesten grote herstellingen aan gebeuren en omdat de machine in het vervolg zelden gebruikt zal worden wordt het voordeliger geacht er één te huren wanneer nodig.

1914 Oprichting van de Wijkverpleging van Haarlemmermeer.

De eerste vergadering van het college van hoofdingelanden van de Haarlemmermeerpolder in het op 2 september 1913 geopende polderhuis. Enige mededeling in deze vergadering is het totale kostenplaatje van de nieuwe behuizing: een bedrag van f 80.530,66.

[W315]

Met de vernieuwde machine aan de Leegwater zijn er nog al wat kindergebreken te overwinnen zoals overbelasting van de motor en het warm lopen van de as van de centrifugaalpomp.

De maximum hoeveelheid opgevoerd water per minuut is 300 m³.

Het dak van het torengedebouw van de Lijnden moet hersteld worden.

Het polderbestuur besluit op 29 april om bij het aanstellen van vaste arbeiders liefst timmerlieden te nemen en het loon op f 12,00 per week te bepalen met 2 vijfjaarlijkse verhoging van f 0,50.

1915 Oprichting van de afdeling Haarlemmermeer van de LTB, de R.K. Boeren-en Tuindersbond.

Oprichting van de R.K. Middenstandsvereniging.

Stoombootmaatschappij Carsjens die zorgde voor personen- en vrachtvervoer over de Ringvaart wordt opgeheven.

[W336]

[W335]

Omdat de vrees bestaat dat de aanvoer van kolen voor de gemalen uit Duitsland door de 1e wereldoorlog zal stikken wordt door het polderbestuur ernstig nagedacht over alternatieven zoals de aanvoer van steenkolen uit de Amerika en aansluiting bij de N.V. Onderlinge Kolen Reserve Maatschappij.

De loco-dijkgraaf brengt in de vergadering van 25 juni naar voren: "Ook vestig ik Uw aandacht op het feit, dat de mogelijkheid bestaat, dat hetzij door een ongevalaan de Leegwater, hetzij door een gebrek aan de Lijnden, hetzij door het niet meer kunnen krijgen van gasolie, de Leegwater dan wel een of beide machines aan de Lijnden korter of langer tijd buiten werking kunnen komen. In die gevallen moet met de Cruquius gewerkt worden en als gevolg daarvan zouden belangrijk meer steenkolen (tegenover Lijnden bijna het dubbele) verbruikt worden dan waarop bij het bovenstaande gerekend is".

Een belangrijk dilemma is de keuze uit de aankoop van op dat moment dure kolen om paraat te zijn als de polder door oorlogshandelingen onder water wordt gezet of de oorlog zo lang voortduurt dat stagnatie van de aanvoer ontstaat of uitgaan van de aanwezige voorraad brandstoffen die toereikend is tot minstens oktober 1916.

In ieder geval wordt het voorstel tot aansluiting bij de N.V. Onderlinge Kolen Reserve Maatschappij voornamelijk om financiële redenen (de storting in de kas van de N.V. van f 1,00 per ton steenkolen terwijl niet 100 % zeker is dat die kolen ook daadwerkelijk geleverd kunnen worden als ze nodig zijn) verworpen.

Rutgers van Rozenburg die voorstander was van deelname aan de N.V. zegt van mening te zijn dat het beter is "ons aan een stroohalm vast te houden dan het hoogmoedige standpunt in te nemen dat we haar niet nodig hebben".

1916 Oprichting van een neutrale Middenstandsvereniging.

Instelling van de eerste gemeentelijke dienst: de distributiedienst.

Te Hoofddorp wordt een conservenfabriek, de zogenaamde Koolfabriek, in gebruik genomen.

Op 19 september landt het eerste (militaire) vliegtuigje op Schiphol.

Heemraad A.G. Voordendag schenkt inktkokers voor de vergaderzaal van hoofdingelanden in verband met zijn 25-jarig jubileum als heemraad van de Haarlemmermeerpolder. Hij krijgt zelf een zakuurwerk aangeboden.

[W286]

Besproken wordt een voorstel van het dagelijks bestuur om het personeel bij gemaal de Lijnden met 5 man uit te breiden, aan wie alle werkzaamheden kunnen worden opgedragen, welke op dat moment door de los-vaste arbeiders verricht worden, zoals semeren, machinekolen rijden, ketelbukken, puinkloppen, teren van bruggen enz.

In het voorstel komt aan de orde in welke omstandigheden hoeveel mensen nodig zijn:

1e. bij werking van één machine: 5 á 6 man;

2e. bij werking van beide machines 10 á 14 man;

3e bij werking van beide machines en van de Cruquius: 12 á 16 man.
Het voorstel wordt aangenomen

1917 Aanleg militair vliegveld Schiphol, nabij het fort met diezelfde naam.

Oprichting afdeling Lijnden van de Katholieke Land- en tuinbouwbond.

Bouw en ingebruikneming van het wijkgebouw "Witte Kruis" te Hoofddorp.

[W277]

Na het overlijden van dijkgraaf Everwijn Lange is Jonkheer mr. J.P. Teding van Berkhout, tot 1921, de vierde dijkgraaf van de Haarlemmermeerpolder.

In de vergadering van 25 juli wordt over de overleden Everwijn Lange de loftrumpet gestoken.

Dijkgraaf gedurende 23 jaar en daarvoor 4 jaar secretaris was hij het die mede verantwoordelijk was voor de grote bloei en ontwikkeling van de polder.

Als wapenfeiten komen aan de orde de rentegarantie aan de eerste spoorweglijn die Haarlemmermeer uit zijn reeds veel te lang geduurd isolement zou opheffen, zijn aanpassing aan nieuwere opvattingen dan de destijds in het bestuur van de polder postgevatte mening dat de taak van het polderbestuur niet verder reikte van waterkering en waterlozing.

Verder wordt genoemd de polderbemaling waarin onder zijn bestuur veel tot stand is gekomen, terwijl intussen de oude strijd tussen de hoog- en de laaglanders voorgoed ten gunste van de laatste werd beslist.

Bij hem had "allengs de overtuiging post gevat dat eene intrensieke waarde-vermeerdering der gronden slechts bereikt kon worden door 't houden van een constant laag waterpeil".

Een ander wapenfeit is de verbouwing van de machine de Leeghwater en het aanbrengen daar van de grootste dieselmotor op dit gebied in Nederland, waardoor de Hoofdvaart verdiept moest worden. Deze maatregelen leidden er toe dat de polder de waterstand, op enkele centimeters na, geheel meester is.

Tenslotte worden zijn zeldzaam goede humeur, scherpzinning opmerkingsvermogen en optimistisch aard geroemd en "Humaan en toegankelijk ten opzichte zijner lagere beambten toonde hij steeds een open oog en hart ook voor hunne noden en behoeften".

1918 Oprichting afdelingen Hoofddorp en Nieuw-Vennep van de Katholieke Land- en Tuinbouwbond. Oprichting afdeling Zuidelijk deel van Noord-Holland van de Christelijke Boeren- en Tuindersbond.

Ook Haarlemmermeer krijgt te maken met de eerste wereldoorlog die al een aantal jaren duurt. De boeren moeten hun landbouwproducten inleveren voor distributie in verband met voedseltekorten in het land. Als dat niet goedschiks gebeurt dan desnoods kwaadschiks met "de sterke arm".

Zwanenburg krijgt elektrisch licht. [Zicht op zwa]

Op 18 oktober wordt de eerste paal voor openbare verlichting te Nieuw-Vennep geplaatst en aangesloten.

Stichting van een gemeentelijk electriciteitsbedrijf.

De polder vaardigt een plantverbod van bomen af langs de Spaarnwouderweg ten behoeve van het militaire vliegveld bij Fort Schiphol.

Besloten wordt tot de aanschaf van aanblazingstoestellen in verband met het stoken van magere kolen en bruinkolen bij de gemalen. De kosten hiermee gemoeid bedragen f 15.000,00. Er wordt een commissie van advies benoemd om na te gaan wat het voordeligst voor de polder zou zijn: vervanging van de Lijnden door een nieuw stoomtuig of electrificatie. De keur van de polder wordt voorzien van een verbod tot het hebben van wellen of gasbronnen zonder toestemming van dijkgraaf en heemraden.

1919 Ondanks het negatieve advies van de ingenieur van de polder Bijl besluit het bestuur tot electrificatie van 1 van de 2 pompen. De PEN levert een tweedehands hoogspanningsdraaistroommotor en diverse andere benodigdheden, zoals een aanloopmotor, elektrische hulpmagneten enz. De westelijke vleugel van het gemaal wordt verbouwd. Daarnaast is de plaatsing van een laagspanningsgebouw noodzakelijk. Voordeel van de elektromotor is dat het bemalingsbedrijf onmiddellijk ingezet kan worden. Bij de stoommachine was dat niet zo, daarmee kostte het uren van voorbereidingen alvorens men daadwerkelijk kon gaan malen. De elektromotor was afkomstig uit de Eerste Electriciteitscentrale van Noord-Holland. Daar had de motor dienst gedaan als generator. De inzet van het apparaat voor De Lynden was precies omgekeerd; vroeger werd het als generator aan het draaien gemaakt om dan stroom te leveren, nu gaf men het apparaat stroom waardoor het draaiende kracht leverde.

[Zie ordner 2002-I]

Oprichting van een christelijke Middenstandsorganisatie.

1920 Het jaar 1920 luidt het tijdperk van de beginnende verstedelijking in (1920-1945).

Deze fase is een keerpunt in de ontwikkeling van de Meer. Met name in het noorden van het tot dan toe vrijwel zuivere agrarische poldergebied, wordt een begin van de verstedelijking merkbaar. In dezelfde periode ontwikkelt zich ook de luchthaven Schiphol.

Op 17 mei wordt Schiphol burgervliegveld.
Op deze datum de eerste KLM-vlucht Amsterdam-Londen.
De luchthaven heeft een oppervlakte van 79 hectare.

Aan L. Rinkel, smeeder aan het dieselgemaal van de polder, wordt wegens 40-jarige polderdienst een getuigschrift met een gratificatie van 40 gulden uitgereikt.
Een verzoek van gemeente Alkemade om een subsidie van f 5.000,00 in de kosten van een nieuwe brug over de Ringvaart bij Nieuwe Wetering wordt aangehouden.
[zie ordner 2002-I]

Het verzoek van H. den Butter en anderen om de loopbrug over de Hoofdvaart te Abbenes te vervangen door een rijbrug wordt afgewezen.

De eventuele plaatsing van een electropomp bij de Leeghwater komt aan de orde. Vanwege de ongunstige voorwaarden en het hoge stroomtarief wordt die optie door de commissie van advies inzake de bemaling ontraden.

Op 5 mei komt aan de orde in het polderbestuur: "dat eenige oude kaarten, betreffende het Haarlemmermeer ten geschenke zijn ontvangen, welke nauw verband houden met een indertijd door wijlen den heer Heemraad W. de Clercq afgestane bedrag van zijn salaris als Heemraad, om daarvoor een voorwerp te koopen ter versiering van het polderhuis. In 1913 is daarvoor een zonneklok gekocht en van het nog overblijvende bedrag heeft de tegenwoordige Heemraad S.W. de Clercq, thans deze kaarten gekocht en voor eigen rekening laten omlijsten. Spreker betuigt den heer De Clercq ok namens de vergadering daarvoor dank en hoopt dat dit goede voorbeeld navolging zal vinden".

De landbouwer D.J.G. Krijger doet een enorme Romeinse muntenvondst tijdens het ploegen van zijn land. [ordner 2002]

In de twintiger en dertiger jaren komt een vrij groot aantal stedelijke forensen in Haarlemmermeer wonen. In Zwanenburg zijn het meest arbeiders, in Badhoevedorp meer employés uit het naburige Amsterdam. Het is het begin van de verstedelijking van de polder.

1921 S.W. de Clercq is, tot 1929, de vijfde dijkgraaf van de Haarlemmermeerpolder.

Een prettige bijkomstigheid van de gedeeltelijke electrificatie van De Lynden is dat de dijkbewoners tussen Lijnden en het vliegveld Schiphol worden aangesloten op het electriciteitsnet vanuit de transformatoren van het gemaal. [HM0169 en zie ordner 2002-I]

1922 Start van de eerste autobusdiensten van C.L. de Groot tussen Hoofddorp en Amsterdam en Hoofddorp en Haarlem, later overgenomen door Kalmthout en Van Niel.

Gemeente Haarlemmermeer krijgt van het polderbestuur vergunning tot demping van een gedeelte Kruistocht vanaf het Marktplein tot aan de eerste dam voorbij de Nieuweweg. In 1928 wordt het gedeelte tussen de dan gebouwde nieuwe openbare U.L.O. en de Kagertocht gedempt.

[zie ordner 2002-I]

Tijdelijk opzichter W.J. Ossewaarde krijgt een vaste aanstelling. Hij zal later hoofd van de technische dienst van de polder worden. Er wordt f 25.000,00 extra uitgegeven aan het ophogen van de Ringdijk omdat het niet zeker is dat in 1923 de nodige grond van de Suikerfabriek Holland te Halfweg betrokken kan worden.

1923 Op 1 februari begint J. Maarse met een autobusdienst in Haarlemmermeer.

[W281 en ordner 2001-I]

Polderbode K. Hoorns krijgt met ingang van 1 augustus eervol ontslag. Zijn opvolger is J.H. Pooters.

Er zijn weer tegenvallers met de bemalingsinrichting de Leeghwater. De herstellingen zullen ongeveer twee maanden duren. Aan Werkspoor wordt de teleurstelling van het bestuur over de steeds weer onaangename ervaringen met de machine medegedeeld. Het polderbestuur besluit tot verdere ophoging van de Ringdijk en daarvoor een bedrag van f 50.000,00 te besteden.

Het besluit heeft rechtstreeks te maken met de ongerustheid die in 1916 ontstond toen de Zuiderzeedijk doorbrak. Toen betoogden sommige bestuursleden een algehele ophoging. Het goedkoopste plan kostte f 570.000,00. De inzichten veranderden en na een nader advies van ingenieur Bijl wordt besloten slechts gedeelten van de Ringdijk op te hogen tegen veel geringere kosten.

1924 Ingebruikname R.K. kerk te Vijfhuizen.

Bij gemaal Lijnden wordt de kroosbrug vernieuwd en worden funderingswerken uitgevoerd door P.H. Muller te Leimuiden. De verbouwkosten van gemaal Lijnden, in verband met de gedeeltelijke electrificatie, bedragen bijna 48.000 gulden. Het rendement van de Lijnden is met 9 á 10 % vooruitgegaan, in hoofdzaak door de verbeterde uitstromingsmond.

[ordner 2002-I]

1925 Het eerste "gesloten" wegdek wordt in de polder aangebracht.

Zonder resultaat vraagt het bestuur van de Vereniging van Opstalhouders te Haarlemmermeer om een wijziging (verlaging) van de tarieven tegen welke dijksgrond in recht van opstal wordt gegeven, (stijging van 6 naar 10 en van 8 naar 12 cent per centiare). Hierbij wordt aangevoerd dat dijkbewoners van oorsprong niet kapitaalkrachtig zijn en dat daarmee destijds bij de uitgifte van grond

rekening werd gehouden. Gelet op de financiële positie van de meesten verzezen er dus eenvoudige woninkjes en bedrijfjes aan de Ringdijk. De vereniging schrijft: "Oorzaak van de meerdere of mindere bouwvalligheid van talloze woningen is mede voor een groot deel de toestand van den voortdurend werkenden dijk waardoor verzakkingen, scheuren enz. ontstaan".

De vereniging voert aan dat de huizen hierdoor in waarde dalen en dat de kleine eigenaren gedwongen zijn om leningen af te sluiten voor het onderhoud van hun woning, terwijl huiseigenaren zich gedwongen zien om de huur te verhogen.
[boekje Weteringn...no.4]

De eerste jaargang van de Hoofddorpse Courant verschijnt.

Er wonen nu meer dan 25.000 mensen in Haarlemmermeer.

De gemeenteraad van Amsterdam besluit in september om in Haarlemmermeer een luchthaven aan te leggen.

1926 Het Provinciaal Electriciteitsbedrijf neemt het Gemeentelijk Electriciteitsbedrijf over.

Er wordt een nieuwe Gereformeerde kerk in Rijk gesticht, ter vervanging van de oude, uit 1856 daterende, kerk.

In 1926 neemt de stad Amsterdam het beheer van de luchthaven over. Het vliegveld wordt in die tijd gemoderniseerd en sterk uitgebreid.

Bestuurslid J.C. Reinders Folmer schenkt het polderbestuur een schilderij. In de notulen staat: "De voorzitter vraagt de aandacht van de aanwezigen voor een aan den wand opgehangen schilderij, voorstellende het gemaal "de Cruquius" en een deel der naaste omgeving. De schenker, de heer Reinders Folmer heeft op die manier willen vastleggen de herinnering aan dit gemaal, dat medegeholpen heeft bij de drooglegging van den Polder en nog het eenige is dat in zijn oorspronkelijke staat over is. Spreker betuigt met instemming van de vergadering den schenker dank voor diens zeer gewaardeerd aanbod en uit tevens den wensch dat de heer Folmer nog lange jaren zijn zetel in de vergadering mag innemen."

Aan het bemalingspersoneel van de polder wordt een gratificatie uitgekeerd in verband met hun bijzondere inspanningen in de periode van hoog water in december 1925.

Rijnland dringt aan op geregeld en nauwkeurig toezicht over de polderkaden in het algemeen. De ingenieur en de opzichters stellen het bestuur van de Haarlemmermeerpolder gerust. De boel is onder controle.

[W228]

1927 Er wordt een nieuwe Gereformeerde kerk in Hoofddorp in gebruik genomen, ter vervanging van de oude kerk uit 1866.

In juli is sprake van een bescheiden herdenking van de 75 jaar geleden droogmaking van het Haarlemmermeer.

[W333]

Voortaan mogen pers en stemgerechtigde ingelanden bij de vergaderingen van het college van hoofdingelanden van de Haarlemmermeerpolder aanwezig zijn.

Het verzoek van het polderbestuur aan de provincie Noord-Holland om de oude brug nabij Vijfhuizen te mogen vervangen door een pontveer wordt afgewezen.

1928 De adviescommissie inzake de bemaling van de Haarlemmermeerpolder geeft het advies aan het algemeen bestuur om spoedig over te gaan tot het plaatsen van een tweede dieselmotor aan de Leeghwater en daarna de Cruquius voorgoed buiten werking te stellen.

De nieuwe brug over de Hoofdvaart te Abbenes wordt door burgemeester mr. A. Slob geopend. [ordner 2002].

Ook komt dit jaar aan de orde de verkeersdruk op de Kruisweg die steeds groter wordt. De onderhoudskosten voor de polder zijn hoog. Men is van mening dat de weg gelet op zijn regionale belang door de provincie onderhouden zou moeten worden.

[W217]

1929 H. van Dorsten wordt de zesde dijkgraaf van de Haarlemmermeerpolder (tot 1934).

Naast een voorstel tot aanpassing van de bemaling van de Haarlemmermeerpolder stelt het dagelijks bestuur voor om de buiten bedrijf te stellen Cruquius als monument te behouden.

Na discussie wordt besloten om nog geen uitspraken te doen over de monumentenstatus van de Cruquius. Voor sommige bestuursleden speelde hierbij een rol van het jaarlijks hiervoor beschikbaar te stellen bedrag van f 1.200,00.

[zie ordner 2002-I]

1930 Het polderbestuur besluit om aan Werkspoor de levering van een nieuwe machine aan de Leeghwater op te dragen voor de prijs van f 55.000,00.

Het overlijden van heemraad G.A.A. Knaap wordt herdacht, die ruim 25 jaar deel uitmaakte van het polderbestuur.

Het polderbestuur ontvangt een goedkope levering van stenen, die zouden worden gebruikt voor het verharden van de Jaagweg

(Ringdijk) nabij Halfweg.
[ordner 2002-I]

1931 Ingebruikname RK kerkgebouw in de Leeghwaterbuurt.

Aan brugwachter C.L.Enzler te Aalsmeer wordt met ingang van 16 mei 1931 eervol ontslag verleend. Hij wordt opgevolgd door zijn zoon. De gemalen Lijnden en Leeghwater worden verzekerd voor een bedrag van f 350.000,00. De visverpachting in de Ringvaart bracht f 3.490, 35 op. In het bestuur wordt van gedachten gewisseld over salarisverhoging van de bij de polder werkzame ambtenaren. Het bestuur betoont zich niet scheutig en betreft ook ander zaken bij deze besprekingen: "In deze miseretijd, waarin met Staatshulp de boerderij moet worden gaande gehouden, gaat het niet aan op eeneigerlei wijze loons-of salarisverhoging toe te passen, daar dat beschikken is over eens anders eigendom". Het salaris van de dijkgraaf is de helft van het salaris van de secretaris, die per jaar f 5.000,00 ontvangt. De jongste beambte ontvangt f 480,00 per jaar. Veel ambtenaren hebben vrij wonen, vuur, tuin en licht. [ordner 2002-I]

1932 In gemaal De Leegwater wordt een tweede dieselmotor geplaatst. Daardoor is de sloop en bouw van een vleugel aan het gemaal noodzakelijk.

De vader van slager Dick de Koning begint aan de Kruisweg 301 te Rozenburg een slagerij. Als hij in 1951 op 43-jarige leeftijd komt te overlijden, neemt zoon Dick de zaak over en tot in de negentiger jaren van de 20e eeuw slacht hij zelf en koopt 1 koe per week op de veemarkt in Leiden en 3 varkens bij een boer in Oudekerk. In 199 stopt hij met zijn bedrijf.

De brug over de Ringvaart bij Aalsmeer wordt gebouwd in 1932/1933. De kosten van de onderbouw zijn f 62.750,00 en die van de bovenbouw f 45.000,00. De brug is een rolbasculebrug met een doorvaartwijdte van 14 meter en een doorvaarthoogte bij gesloten brug van 2.60 m. boven de normale waterstand van Rijnlands boezem.

Ook de brug in de Ringvaart nabij het gemaal Cruquius wordt gebouwd in 1932/1933. Kosten van de onderbouw: f 47.000,00 die van de bovenbouw f 21.000,00. De brug is een ophaalbrug met een doorvaartwijdte van 8.50 meter en een doorvaarthoogte bij gesloten brug van 2,72 meter boven de normale waterstand van Rijnlands boezem.

[W319]

1933 Het gemaal Cruquius wordt buiten werking gesteld omdat het overbodig blijkt na technische vernieuwingen van de gemalen De Leeghwater en De Lynden, (electromotor Lynden, centrifugaalpomp Leeghwater). De capaciteit van beide laatstgenoemde gemalen wordt aanzienlijk vergroot. De Cruquius wordt in 1935 geopend als museum van de industriële geschiedenis.

[1980 gemaal Cruqu]

1934 J.C. Reinders Folmer is de zevende dijkgraaf van de Haarlemmermeerpolder, (tot 1941). Hij is de opvolger van H. van Dorsten die per 1 maart ontslag neemt.

Het aanbrengen van centrale verwarming in het polderhuis van de Haarlemmermeerpolder wordt in verband met de kosten voorlopig uitgesteld.

In de vergadering van het polderbestuur van 4 april wordt het overkijken van Hare Majesteit de Koningin-Moeder (Emma) herdacht.

In de vergadering van 10 juli worden enige woorden gewijd aan de nagedachtenis van wijlen Zijne Koninklijke Hoogheid de Prins der Nederlanden (Hendrik).

Een verzoek van Gebr. De Boo om verlaging van de sluisgelden wordt met algemene stemmen afgewezen.

[1921 sluis bij aa..]

1935 Stoomgemaal Cruquius wordt als museum van de industriële geschiedenis geopend.

In het polderhuis wordt centrale verwarming aangelegd. Daarnaast wordt door J. Mienis een brandvrije ruimte voor het archief gemaakt.

Het polderbestuur besluit om in verband met de opheffing van de Haarlemmermeerspoorlijnen de subsidie met ingang van 6 oktober in te trekken en mededeling te doen dat geen tegemoetkoming van de polder meer verwacht hoeft te worden. [ordner 2002-II]

Het maken van stofvrije wegdekken draagt het polderbestuur op aan de Hollandsche Beton Maatschappij N.V. te Den Haag. Hoofdingeland Clay klaagt over het verkeer van zware vrachtauto's op de Ringdijk tussen Cruquius en de Vijfhuizerweg. Hij vraagt of het niet mogelijk is om de provincie te vragen om borden te plaatsen "ten einde aan belanghebbenden kenbaar te maken dat zij op een dergelijken weg niet harder mogen rijden dan 30 K.M."

Vanaf dit jaar is Maarse en Kroon de grootste autobusmaatschappij in Haarlemmermeer. Tussen 1922 en 1935 beconcurreren vele autobusmaatschappijen elkaar vaak op dezelfde wegen. Maarse en Kroon wordt in 1973 overgenomen door Centraal Nederland. Ook in 2002 is de autobus en de buurtbus de belangrijkste vorm van openbaar vervoer in de polder.

Op 31 december rijden de treinen voor het personenvervoer rijden voor het laatst door de polder.

De Haarlemmermeerspoorlijnen, geopend in 1912, hebben nog geen 25 jaar bestaan. Hoewel de trein enthousiast wordt

ontvangen, zat onder meer de tijd tegen. Het onderhoud van de spoorwegen is kostbaar en de inkomsten lopen al snel terug. De meeste concurrentie heeft het spoor van de autobus, de opstapplaatsen liggen gunstiger, de bussen rijden vaker en er zijn meer haltes.

In Badhoevedorp komt een Gereformeerde kerk tot stand.

In "De Beurs" te Hoofddorp wordt op 19 en 21 oktober een bazar gehouden voor het Tehuis van Ouden van Dagen: "Veel en mooie artikelen en veel attractie's. Toegangs prijs: 10 cent".

1936 Op 30 maart wordt de Vereniging voor Bedrijfsvoorlichting Haarlemmermeer opgericht.

Stichting van de plaats Badhoevedorp op 23 januari.

Stichting van een nieuwe Nederlands-Hervormde kerk in Lijnden. De oude NH kerk dateert uit 1890.

De spoorbaan Haarlem-Hoofddorp, die al sinds enige tijd niet meer gebruikt wordt, wordt opgebroken.

In de bestuursvergadering van de polder van 8 april wordt medegedeeld dat er aan het nieuwe bemalingswerktuig de Leeghwater enkele reparaties plaats hebben gehad en dat om de machine geheel in goeden staat van werking te kunnen brengen, mogelijk een olie-infiltratie zal worden aangebracht.

Hoofdingeland A. van der Marel Jzn. deelt in de vergadering van 16 juli mee dat in juli 1856 het eerste Haarlemmermeerbestuur werd geïnstalleerd. De dijkgraaf zegt dat het voornemen bestaat om ter ere van het 80-jarig jubileum een rondtocht door de polder te maken en na afloop gemeenschappelijk de maaltijd te gebruiken.

In de bestuursvergadering van de polder wordt gevraagd naar de bevoegdheid om de snelheid op de Ringdijk, die eigendom is van de Haarlemmermeerpolder, te beperken. De dijkgraaf geeft aan dat de snelheid "waarmede met automobielen op den Ringdijk mag worden gereden wordt aangegeven in de Motor-en Rijwielwet en de Politie te waken heeft voor naleving dier bepalingen".

[ordner 2002-II]

In juli is de feestelijke opening van de draaibrug bij Schiphol. [ordner 2002]

1937 Totstandkoming van het R.K. kerkgebouw in Badhoevedorp.

Omdat de waterstand in de polder niet voor alle landgebruikers optimaal is, komt het regelmatig voor dat men een zogenaamde onderbemaling (als het ware een poldertje binnen de polder) wil maken. In dit jaar betrof het onder meer de verzoeken van E. Jos. Gosschalk namens J. Hartog te Nijmegen, W. van Reeuwijk namens mevrouw de Wed. N. Dyserinck-Buyse en W.L. Nanninga namens Dr. J.H. Nanninga te Schagen tot het inrichten van een onderbemaling respectievelijk voor de kavels 17, 18, 19, 20 en 21 van sectie E. en voor de kavels 29 en 30 van sectie E.

[pomphuisje Nieuw-Vennep]

In de vergadering van het polderbestuur van 8 december wordt uitvoerig stil gestaan bij het noodlottig (auto)ongeval dat Z.K.H. Prins Bernhard heeft getroffen: "Geheel de bevolking van ons land, die juist in deze dagen, nu een blijde gebeurtenis in de Kon. Familie te wachten staat, zoo bijzonder met haar medeleef, zal dit auto-ongeluk ten zeerste hebben ontsteld. Wij mogen ons gelukkig prijzen, dat wonder boven wonder alles goed is afgelopen en ondanks dat de toestand van Z.K.H. aanvankelijk niet zeer gunstig scheen, thans toch een spoedige beterschap mag worden tegemoet gezien."

In de notulen staat hierbij nog aangekend: "Deze woorden worden door de vergadering staande aangehoord".

1938 Voor de Gereformeerde Gemeente wordt in 1938 in Hoofddorp een kerkgebouw opgericht. Dit gebouw wordt vervangen door een nieuwe kerk in 1952.

De luchthaven Schiphol krijgt als tweede luchthaven van Europa een systeem van verharde banen. De oppervlakte beslaat nu 210 hectare.

[ordner 2002-II]

In de vergadering van 11 mei van het bestuur van de Haarlemmermeerpolder wordt het overlijden van oud-dijkgraaf S.W. de Clercq herdacht, evenals het overlijden van de heer P.W. Blom, sinds 1 ½ jaar lid van het dagelijks bestuur.

Zoals verwacht mag worden van polderbestuurders vergaderen ze over water, water en nog eens water. Om argumenten kracht bij te zetten wordt de overdrijving soms niet geschuwd, zoals in de Rondvraag van de vergadering van 22 juni waarin de heer Geertsema aandringt op verdere verlaging van het peil. De reactie van zijn collega-bestuurder Van der Geest: een uitvoerige bespiegeling over de al dan niet gewenste waterstand in de polder met als slotconclusie "dat indien men zoover gaat als de heer Geertsema wenscht, alles tenslotte droog komt te liggen".

1939 Op 22 augustus komt de 58-jarige ir. J.G. Bijl, sinds 1 april 1917 ingenieur van de Haarlemmermeerpolder, te overlijden.

[ordner 2002-II]

Bijl publiceerde veel en schreef o.m. een nota over het verkeersprobleem in de Haarlemmermeerpolder. De geografische ligging van Haarlemmermeer, ingeklemd tussen grote steden, zorgde voor zware lasten voor wegenbeheer-en onderhoud. Hij bepleitte de

overdracht in beheer en onderhoud van de beide Hoofdwegen aan het Rijk en de Kruisweg en de Venneperweg aan de provincie. Het overblijvende wegennet zou dan voor rekening van de polder onderhouden kunnen worden. De jaarlijkse onderhoudskosten beliepen in 1930 zelfs f 200.000,00, zonder dat enige tegemoetkoming van het Rijk of de gemeente in het vooruitzicht gesteld werd.

In het tijdschrift *Wegen* van 16 september wordt over Bijl nog het volgende medegedeeld: "Onder de talrijke bruggen in den Polder zijn de voornaamste die over de Hoofdvaart, gelegen in de 6 dwarswegen op onderlingen afstand van 3 km. Gedurende den tijd, dat Bijl bij den Polder werkzaam was zijn deze 6 bruggen alle vernieuwd en voor het moderne verkeer geschikt gemaakt en wel door 2 door de provincie, de overige door de polder.

Van de oude bruggen over de Ringvaart zijn er twee door provinciale bruggen vervangen, de overige zullen successievelijk vernieuwd worden. Nadat in juni 1938 de laatste schakel in de Rijksweg Amsterdam-Sassenheim, die over grote lengte door de polder loopt, voltooid werd, is de Polder beter dan vroeger toegankelijk en kan thans een ieder uit eigen aanschouwing constateren, dat het wegennet in den Polder op voorbeeldige wijze verbeterd is. Dit laatste is grotendeels te danken aan de onverdroten zorg en toewijding van Bijl".

De Nederlandse Spoorwegen laten ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan een film maken van het spoorwegbedrijf. In Hoofddorp wordt het vertrek van de eerste trein (De Arend) van Amsterdam naar Haarlem in scène gezet en gefilmd. [ordner 2002-II]

1940 Op maandag 6 mei wordt in het polderhuis op sobere wijze het feit herdacht dat honderd jaar geleden een aanvang werd gemaakt met de droogmaking van het Haarlemmermeer. Mede met het oog op de tijdsomstandigheden heeft men afgezien van een feestelijke viering, waaraan de gehele Meerbevolking zou deelnemen, doch geheel onopgemerkt wil men het historische feit toch ook niet laten voorbijgaan. De herdenkingsplechtigheid beperkt zich tot een herdenkingsrede van de dijkgraaf, de heer J.C. Reinders Folmer en de aanbidding van een gedenksteen, die in de hal wordt geplaatst, door de voorzitter van de Vereeniging ter bevordering van de belangen van de Haarlemmermeer, de heer Ch. Reinders Folmer.

Na de herdenkingsbijeenkomst maken de genodigden, waaronder vele plaatselijke, regionale en nationale hoogwaardigheidsbekleders, een tocht door de polder, waarna de lunch in het polderhuis wordt gebruikt. In de namiddag wordt een receptie gehouden "waar de belangstellenden het polderbestuur kunnen gelukwensen".

[W381+ ordner]

Op 10 mei valt het Duitse leger Nederland binnen.

Schiphol wordt in de nacht van 9 op 10 mei door Duitse bommenwerpers zwaar getroffen. Het vliegveld wordt verwoest.

Op 14 mei stellen de Duitsers een ultimatum: als Nederland zich niet overgeeft wordt Rotterdam gebombardeerd. Göring geeft daartoe het bevel. Generaal Winkelman capituleert. Nederland is bezet en komt onder Duits bestuur.

Haarlemmermeer heeft ruim 32.000 inwoners.

De stedenbouwkundige Wieger Bruin maakt rond het jaar 1940, behalve voor Badhoevedorp, ook uitbreidingsplannen voor andere kernen in Haarlemmermeer.

1941 Uitbreiding van het gemaal De Leegwater in verband met de plaatsing van een electromotor. [jr.xxxxhet stoo...II +ordner 2002 + W387]

Burgemeester A. Slob gepensioneerd.

Mr. K.J.G. Baron van Hardenbroek Bergambacht is de achtste dijkgraaf (tot 1961).

1942 Met de bouw van een nieuwe kerk wordt dit jaar begonnen in Badhoevedorp.

[ordner 2002-II]

Besloten wordt om voortaan bij de afgifte van nieuwe vergunningen voor het maken van een onderbemaling in de Haarlemmermeerpolder onder meer te bepalen dat de capaciteit van de bemaling niet groter mag zijn dan 1 m³ per minuut per 20 hectare te bemalen oppervlakte.

Alle bestaande vergunningen worden ingetrokken waarna een nieuwe vergunning verleend wordt. Nieuwe voorwaarden zijn onder meer: Als het polderpeil in Hoofddorp hoger stijgt dan 5.50 m-N.A.P., het dagelijks bestuur het recht heeft de stopzetting van de onderbemaling te gelasten (omdat anders "de poldertjes" de polder "eronder" draaien).

Verder is men voortaan jaarlijks een kwartje per hectare onderbemalen terrein aan de polder kwijt. [ordner 2002-II]

1943 De polder heeft niet alleen de zorg voor de dijken en de waterbeheersing van de polder, maar ook de zorg voor de Ringvaart en alle wegen op de Ringdijk en in de polder, (behalve de rijks- en provinciale wegen). Bij het wegonderhoud behoorde ook het onderhoud van de bruggen en ponten. Het onderhoud van de wegen was van oudsher een flinke kostenpost. Nu was er ook nog oorlog, met de daarbij behorende schaarste. Vandaar dat de dijkgraaf in de vergadering van het polderbestuur op 11 augustus vertelde dat hij die morgen op weg naar Hoofddorp een tractor met onbeschermde wielen was tegengekomen. Hij zegt daar proces-verbaal van opgemaakt te hebben. Omdat destijds de meeste polderbestuurders agrariers waren vraagt hij de vergadering "Waar allen weten hoe moeilijk het wegonderhoud thans is, de medewerking van de aanwezigen om ieder in eigen kring zoveel mogelijk er op te willen toezien dat dergelijke feite, zoals spreker nu juist bij toeval geconstateerd heeft, angstvallig worden

vermeden".
[ordner 2002-II]

1944 Er hebben bij de Haarlemmermeerpolder nooit veel dames gewerkt. Voorzover er goed opgelet is bij het bestuderen van de notulen van het bestuur is de eerste keer dat melding wordt gemaakt van een dame op kantoor (het polderhuis) in 1944. Mejuffrouw W. Mienis krijgt eervol ontslag en mejuffrouw A. Bolwidt volgt haar op. In 2001 is er bij het waterschap Groot-Haarlemmermeer een piek in het aantal dames: 8 op een totaal aantal werknemers van 47.
[ordner 2002-II]

1945 De dijken van de Haarlemmermeerpolder zijn door de Duitsers op verschillende plekken ondermijnd met zware bommen om de polder onder water te kunnen zetten. Vanwege de aansluiting met het Noordzeekanaal via Zijkanaal F dat op de Ringvaart uitkomt is dat mogelijk.

Iedere springput bevat 2500 kilo springstof. Op 4 plaatsen in Haarlemmermeer liggen die putten: bij de Cruquius, bij Zwanenburg, bij de Leeghwater en bij de Westeinderplas. Omdat het verzet regelmatig probeert de springputten uit te schakelen, hebben de Duitsers ze goed beveiligd. Er zijn mijnevelden omheen gelegd.

Als op 4 mei het nieuws bekend wordt dat de Duitsers zich zullen overgeven, is men bang dat ze alsnog de Ringdijk zullen opblazen. Het verzet, de Binnenlandse Strijdkrachten, gaat tot actie over. De springputten worden onklaar gemaakt. Bij de Westeinderplas gaat het mis. Twee B.S.ers en een onderduiker komen bij een treffen met de Duitsers om het leven.

[W395 en 396]

Vrijdagavond 4 mei, omstreeks kwart voor negen, wordt via de radio het nieuws van de Duitse overgave in Noordwest-Europa bekend.

Op 5 mei om acht uur zal de capitulatie ingaan.

Op 6 mei wordt het capitulatie document ondertekent.

In Haarlemmermeer ligt pas op 7 mei het gezag in handen van de B.S.

Op 9 mei trekken de Canadese bevrijders de Haarlemmermeer binnen. De ontvangst van de bevrijders is een waar feest. Ook in september worden nog bevrijdingsfeesten georganiseerd. Veel Haarlemmermeesters overleven de oorlog niet. Sommigen sneuvelen in de oorlog, ander komen om het leven in concentratiekampen en er sterven ook mensen aan de gevolgen van de oorlog.

In verschillende plaatsen in Haarlemmermeer worden na de oorlog monumenten opgericht.

Mr. Jansonius is tot 1955 burgemeester van Haarlemmermeer.

In 1945 start de periode van nog sterkere verstedelijking, die zich feitelijk al inzette in de jaren na 1920. De tweede helft van de twintigste eeuw worden getypeerd door een snelle bevolkingsgroei en een sterk toenemende bedrijvigheid.

1946 Na de tweede wereldoorlog begint de wederopbouw. Er valt een ongekend snelle ontwikkeling waar te nemen in de economische bedrijvigheid. Daarnaast is er sprake van vestiging van bedrijven uit de randstad, die in Haarlemmermeer gunstige expansiemogelijkheden zien. De grote werkloosheid in de landbouw, ontstaan door verdere mechanisatie, kan worden opgevangen door de vraag naar arbeidskrachten in de industrie.

Vicon ontwikkelt zich na de tweede wereldoorlog tot marktleider op het gebied van landbouwmachines. In de jaren zeventig en tachtig werken er zo'n 1.000 mensen, waarvan 650 in Nieuw-Vennep.

[W403 en 404]

De polder krijgt van het Rijk subsidie voor herbebossing en herbeplantingen die nodig zijn in verband met de vellingen door Duitsers en de burgerbevolking.

De belangrijkste uitgavenposten van de Haarlemmermeerpolder zijn naast de salarissen van de werknemers: het onderhoud van sluizen, aanlegplaatsen, gebouwen, de oevers van de Ringvaart, de Ringdijk, de polderkaden, de wegen, bruggen, ponten en de bemaling.

1947 Op 17 mei is de opening van het nieuwe stationsgebouw en de verkeerstoren Schiphol- Oost.

[ordner 2002-II]

Start van de bouw van de brug Halfweg.

In het jaar 1947 is er bij de Haarlemmermeerpolder (gelukkig) niet veel aan de hand. Om een indruk te krijgen van wat het college van dijkgraaf en heemraden op een willekeurige vergadering op 7 mei vanaf 10.30 uur voor zijn kiezen krijgt in het polderhuis het volgende overzicht van aandachtspunten: de benoeming van de heemraden A.J. van der Marel en L.N. Enthoven, de stand van de kas en de brandstoffen, de indiensttreding van mevrouw Holtzer als typiste-klerk en de goedkeuring van de Rekening 1945.

Verder wordt gesproken over wegenonderhoud, toen voor de polder nog een belangrijke kostenpost en een onderwerp van voortdurende zorg, schadevaringen in de Ringvaart (meestal tegen een brug, die daardoor soms niet meer open of dichtkon), personeelsaangelegenheden (vakantietoelage en aanstelling van de kantonniers J. Dons en A. Heukels).

De opstalhouder A. Jetses vraagt om verlaging van de verschuldigde opstalvergoeding vanwege de vernietiging, tengevolge van een bombardement in de tweede wereldoorlog, van de op zijn dijksperceel aanwezige woningen. Gelet op de betrokkenheid van

gemeente Haarlemmermeer staat er in de notulen van het polderbestuur: "Deze zaak raakt de polder niet". Het verzoek wordt afgewezen.

1948 Tot 1950 is Haarlemmermeer een uitgesproken landbouwgebied gebleven met een bevolking van hardwerkende, vooruitstrevende agrariërs. Hierin komt verandering door onder meer de groei van de luchthaven Schiphol en het uistralingseffect hiervan op het bedrijfsleven en de aanleg van de belangrijke verkeersader Amsterdam-Den Haag. Nog is 60 % van de beroepsbevolking werkzaam in de agrarische en semi-agrarische beroepen.

Op 8 december komt de oud-secretaris van de Haarlemmermeerpolder, de heer Jhr. Mr. L.U. Rengers Hora Siccama, op 62-jarige leeftijd te overlijden.
Er wordt tussen Halfweg en Zwanenburg een nieuwe brug over de Ringvaart gebouwd, die in 1949 gereed zal komen. De bewoners van de Haarlemmerstraat te Halfweg en van de Zwanenburgerdijk vragen om, zodra de oude brug is opgeruimd, daar een pontverbinding te mogen instellen.
In het polderbestuur worden vragen gesteld over de eventuele aanleg van het vliegveld Burgerveen (plan Plesman). De volgende gedachtenwisseling is genotuleerd: "De voorzitter zegt dat het dagelijks bestuur het zou betreuren wanneer grotere oppervlakten landbouwgronden als vliegveld werden ingericht, doch zijns inziens kan van polderwege praktisch weinig ten deze opzichte gedaan worden. Spreker meent, dat door de polder in deze zaak geen partij mag gekozen worden. Wanneer het vliegveld Burgerveen wordt aangelegd dan worden de landbouwers in die omgeving getroffen, terwijl, indien het plan Burgerveen niet doorgaat meerdere landbouwers in de omgeving van Schiphol de dupe worden door de uitbreiding van laatstgenoemd vliegveld. De heer von Fisenne bevreedt het, dat niet én door het polderbestuur, én het gemeentebestuur én de boerenorganisaties heftig wordt geprotesteerd tegen het onttrekken van gronden aan de landbouw, ten behoeve van de aanleg van vliegvelden. De voorzitter vindt, dat de taak van het polderbestuur zich in hoofdzaak uitstrekt tot de verzorging van de ontwatering, het wegonderhoud en de toegangen tot de polder".
[W408 en 410]

1949 Op 14 april wordt de nieuwe brug Halfweg voor het verkeer opengesteld.
Met de bouw van het monument aan de Westeinderplas ter nagedachtenis aan de gevallenen daar ter plaatse wordt begonnen. Architect Maarse zal er voor zorgen dat het op 4 mei 1949 klaar is.
[W397]
Brugwachter G.J. van Nieuwkoop is op 22 januari 50 jaar in dienst van de polder. De jubilaris werd al op 13-jarige leeftijd als smeerjongen aangesteld. Hij krijgt van de dijkgraaf een eremedailleverbonden aan de Orde van Oranje Nassau uitgereikt en een cadeau van de polder.
[ordner 2002-III]

In dit jaar wordt besloten om de waterstand met ingang van 1950 niet meer op "bietenpeil" te brengen (dat wil zeggen niet meer te verhogen voor het vervoer van suikerbieten per schip in de Haarlemmermeerpolder). De bietencampagne liep van ongeveer half september tot half november). Veel boeren waren hier blij mee omdat laag water in het najaar en in de winter in het belang is van de landbouw. Na beroepsprocedures zal dit besluit in de jaren vijftig bekrachtigd worden.
[W415]

1950 De nieuwe provinciale brug over de Ringvaart bij Oude Wetering wordt op 29 september 1949 geopend. De tijdelijke pontverbinding wordt opgeheven.
Na de gereedkoming van de nieuwe brug in 1949 wordt in 1950 de oude brug verwijderd door A. Broere's Aannemingsmaatschappij voor de som van f 11.030,00. De bovenbouw van de oude brug wordt door bemiddeling van Provinciale Waterstaat van Noord-Holland verkocht aan de D.U.W.
Nadat in 1949 is besloten het bietenpeil af te schaffen in 1950 vinden er uitvoerige besprekingen in het polderbestuur plaats over het al dan niet handhaven van het afschaffingsbesluit. [ordner 2002-II]

1951 Eerste Fokkervliegtuigenfabriek gereed. [W421]

Met ingang van 1 januari wordt de latere secretaris van de Haarlemmermeerpolder en het waterschap Groot-Haarlemmermeer, de heer P.N. de Groot, tot bureelambtenaar op de secretarie van de Haarlemmermeerpolder benoemd. Het college van hoofdingelanden van de Haarlemmermeerpolder besluit tot een maximum van f 700,00 bij te dragen in de kosten van het geven van een waardige rustplaats aan de stoffelijke resten van mr. J.P. Amersfoort (gemeente-polder en landbouwbestuurder) en echtgenote. Beiden waren eerder begraven op de begraafplaats te Sloten welke opgeruimd werd.
Het jaarsalaris van de dijkgraaf van de Haarlemmermeerpolder bedraagt f 3.750,00. Dat van een heemraad 600 gulden, terwijl een hoofdingeland per vergadering 15 gulden ontvangt.
Het polderbestuur besluit de 57 jaar oude stoommachine van De Lynden te vervangen.
De in 1919 geplaatste electromotor wenst men te vervangen door dieselmotoren.
In de vergadering van hoofdingelanden wordt op 14 februari door de dijkgraaf medegedeeld dat de voorraad brandstoffen voor de gemalen van de Haarlemmermeerpolder aan de Leeghwater 13 ton gasolie en aan de Lijnden 81 ton stukkolen, 88 ton vetnoten en 1 ton briketten bedraagt.
[W423]
In het polderbestuur is sprake van een gedachtenwisseling en een verschil van mening over de wijze waarop in 1952 de herdenking van de drooglegging 100 jaar eerder aandacht zou kunnen krijgen. Vooral het agrarisch deel van de bevolking acht de

drooglegging in 1852 het meest belangrijke feit en vindt dat dit op bescheiden wijze in 1952 herdacht moet worden. De voorzitter voelt meer voor 1955. Argument van polderbestuurder Van der Geest: “wanneer in 1852 het Haarlemmermeer niet drooggelegd was, dan was nóch het gemeente-, nóch het polderbestuur ingesteld”. Waarop de voorzitter reageert met: “indien in 1839 de Koning geen opdracht had gegeven tot drooglegging kon nóch van 1852, nóch van 1855 gesproken worden”. Na bestemming wordt besloten in 1955 feest te vieren.

1952 Bescheiden viering dat het Meer 100 jaar geleden droogviel.

Onthulling van het grafmonument van mr. J.P. Amersfoordt op de Algemene Begraafplaats te Hoofddorp. [W425]

Een nieuw kerkgebouw voor de Gereformeerde Gemeente verrijst in 1952 te Hoofddorp. Het oude gebouw wordt buiten gebruik gesteld.

1953 De stoommachine van De Lynden wordt door de Controledienst van het Stoomwezen afgekeurd. Op 30 september 1953 wordt met Werkspoor een overeenkomst gesloten voor de levering van Lugt-dieselmotoren. Ten aanzien van het brandstofgebruik is dit een goede investering. Een uur malen met de stoommachine kostte f 44,25 aan brandstof en een uur dieselen slechts f 8,90. [W427]

1954 Verbetering van het uitstroombkanaal van gemaal De Lynden.

Opstelling van een dieselmotor in gemaal De Lynden ter vervanging van de stoommachine.

Het polderbestuur besluit een bedrag van f 25.000,00 bij te dragen aan de kosten van de Eeuwfeestviering in 1955. Een bedrag van f 5.000,00 wordt bijgedragen in de uitgave van het herdenkingsboek “Van bruisend water tot ruisend graan”.

De polder is zuinig op zijn spullen. Na jarenlang zuinig gebruik wordt besloten over te gaan tot vernieuwing van de stoffering en de bekleding van de stoelen in de vergaderzaal. De kosten van het bekleden van de stoelen zijn f 1.400,00. Krabbendam te Hoofddorp verzorgt de gordijnen en tafelkleden voor f 1.500,00.

G. Wesselius, brugwachter aan de Lisserbrug, viert op 28 september zijn 40-jarig dienstjubileum. Daarna gaat hij met pensioen en wordt opgevolgd door C. van der Wal.

De polder zorgt voor beheer en onderhoud van de wegen in de Haarlemmermeerpolder. In 1954 wordt er veel gesleuteld aan de wegen: verhoging beide Hoofdwegen nabij de v.m. spoorbrug te Nieuw-Vennep, herstel Oude Kruisweg en gedeelte Bennebroekerdijk, verbetering IJweg tussen Schipholweg en Vijfhuizerweg, herstraten gedeelte Lijnderdijk, verbetering Spieringweg tussen de Schipholweg en de Zwanenburgerdijk, verbetering van het wegdek van de Vennepeweg ten westen van de IJtocht, het herstraten van de Leimuiderdijk. [W429]

In Nieuw-Vennep wordt de nieuwe Gereformeerde kerk in gebruik genomen, ter vervanging van de uit 1863 daterende kerk die buiten gebruik wordt gesteld.

1955 Eeuwfeestviering in Haarlemmermeer. Koningin Juliana bezoekt de gemeente en de jubileumtentoonstelling. [W437 en 435 en 440]

In het polderbestuur wordt gesproken over de bescherming van waterstaatswerken in oorlogstijd. Er wordt onder meer gedacht aan het aanbrengen van keersluizen in de Ringvaart (om de Ringvaart te kunnen compartimenteren en afsluiten als er bijvoorbeeld sprake is van een dijkdoorbraak).

Het bestuur besluit om de jaarlijkse bijdrage van f 500,00, die sinds 1866 aan de gemeente Alkemade wordt verleend in de kosten van onderhoud van de brug over de Ringvaart nabij Nieuwe Wetering te verhogen en op f 1.000,00 te brengen.

In verband met de uitbreiding van Schiphol verkoopt het polderbestuur gedeelten Vijfhuizerweg, Vijfhuizertocht en Aalsmeerder-Noordtocht voor 1 gulden aan de gemeente Amsterdam onder voorwaarde dat de gemeente Amsterdam 2 aanlegsteigers in de Ringvaart aan de Aalsmeerderdijk maakt en een opslagplaats.

Een groot onderhouds- en veiligheidsprobleem is het te zware en brede verkeer op de smalle polderwegen.

Ingebruikneming van de Christelijke Lagere Landbouwschool te Nieuw-Vennep.

1956 Mr. G.C. van der Willigen volgt burgemeester Jansonius op.

De heer Van der Willigen krijgt van het polderbestuur een zilveren sigarettenkoker aangeboden.

In de bestuursvergadering van 3 februari wordt medegedeeld dat het nieuwe dieselmemaal aan de Lijnden aan alle verwachtingen voldoet.

De oude dieselmotor van de Leeghwater wordt verkocht aan firma Gebr. Koek te Mijdrecht voor f 4.377,00.

In augustus is er sprake van behoorlijke wateroverlast in de polder. In de notulen van het bestuur is daarover het volgende te lezen: “dat gedurende de maand augustus 1956 te Hoofddorp 185.1 mm neerslag werd gemeten, terwijl de normale hoeveelheid neerslag in de maand augustus gemiddeld 76 mm. bedraagt. Men moet tot 1912 teruggaan om een ongeveer gelijke hoeveelheid van 185 mm. neerslag in de maand augustus te vinden. In 1889 werd in die maand een neerslag waargenomen van 212 mm.

Doordat de revisie van de dieselmotor aan de Lijnden eerst op 31 augustus 1956 gereed kwam en tussen 24 en 27 augustus d.a.v. zeer zware regens zijn gevallen is de waterstand hoger geweest dan wenselijk was”.

In Hoofddorp viel tussen 24 en 26 augustus 65 mm neerslag: voor 18.000 hectare (de grootte van de polder) is dat 11.7 miljoen kubieke meter water! Op 27 augustus kwam er nog eens 11.5 mm. bij.

Uit het bovenstaande blijkt al dat niet alleen de grote hoeveelheid neerslag een probleem vormde maar ook de omstandigheid dat

in de zomermaanden (zoals gebruikelijk) eerst de motoren aan gemaal de Leeghwater werden gereviseerd en daarom buiten werking waren en daarna de dieselmotor van de Lijnden werd gereviseerd. [ordner 2002-II]

1957 Op verzoek van de directie van de suikerfabriek "Holland" te Halfweg worden de bruggen over de Ringvaart nabij Sloten en Halfweg tijdens de bietencampagne dag en nacht bediend. De extra kosten zijn voor rekening van de suikerfabriek. In het polderbestuur vinden de eerste besprekingen over een nieuwe Hillegommerbrug plaats. De oude is niet berekend op de zware en berede voertuigen die er gebruik van willen maken.

De brugwachters krijgen een toeslag van f 3,00 per week voor langdurige arbeid.

Er worden nieuwe opstalvoorwaarden voor de uitgifte van gronden aan de Ringdijk vastgesteld. Extra aandacht krijgt een bepaling dat de polder de opstalhouder schadeloos stelt wanneer zijn grond door de polder benodigd wordt voor de aanleg van een waterstaatkundig werk.

Nadat de nodige hoogmetingen zijn verricht wordt in het polderbestuur gesproken over de mogelijkheid tot het instellen van verschillende waterstanden in de polder.

[ordner 2002-II]

1958 De luchthaven Schiphol heeft een oppervlakte van 850 hectare.

Enige bewoners van het Marktplaatsje in Hoofddorp vragen de gemeente in juni om de op dit plein staande patates-friteskraam te verwijderen. Zij krijgen steun van raadslid Avis, die de kraam een aanfluiting noemt voor het dorpsaanzicht. De heer Lanser van de CPN vindt de klachten zwaar overdreven. De kraam mag blijven staan.

[ordner 2002-II]

Het bestuur van de Haarlemmermeerpolder geeft aan de commissie Krijn opdracht tot het instellen van een onderzoek naar de verbetering van de waterbeheersing. Mede om reden van grote peiloverschrijdingen in het najaar van 1960 en 1961 wordt in januari 1963 unaniem door het college van hoofdingelanden besloten tot de stichting van een derde gemaal bij Beinsdorp.

Er zijn verdergaande besprekingen over de aanleg van een nieuwe Hillegommerbrug. Chauffeurs die met een te zware vrachtauto over de oude brug rijden krijgen een proces-verbaal aan hun broek.

De uitbreiding van Schiphol gaat door. De polder geeft de N.V. Luchthaven Schiphol vergunning tot het uitvoeren van diverse waterstaatkundige werken en draagt gedeelten Vijfhuizenrocht en Vijfhuizerweg ten oosten van de Aalsmeerderweg en van de Aalsmeerderweg tussen de Vijfhuizerweg en de Oude Meerweg over.

1959 Het dorp Rijk verdwijnt , langzaam maar zeker van de kaart, alsgevolg van de aanleg van het nieuwe Schiphol.

Diverse kernen krijgen een nieuwe naam: Aalsmeerderbuurt-Zuid wordt Rijsenhout, Bennebroekerbuurt wordt Zwaanshoek, Leeghwaterbuurt wordt Buitenkaag, Kladderbuurt wordt Boesingheliede, Weteringbuurt wordt Weteringbrug en Aalsmeerderbuurt-centrum wordt Aalsmeerderbrug.

Er is woningnood in de gemeente.

[ordner 2002-II]

Er vinden besprekingen over de vernieuwing van de Sloterbrug plaats.

De gronden aan de Ringdijk die niet in recht van opstal of erfpacht zijn uitgegeven worden door het polderbestuur in huur of pacht uitgegeven.

In verband met de inwerkingtreding van de Pachtwet in 1958 worden de algemene voorwaarden en bepalingen, waaronder gedeelten van de Ringdijk en polderkaden worden verpacht opnieuw vastgesteld.

Dijksgronden langs de Schiphol-en Nieuwe Meerdijk worden aan de N.V. Luchthaven Schiphol uitgegeven in voortdurende erfpacht tegen een schadeloosstelling van de polder van f 270.553,00.

Rijkswaterstaat wil een zandput ten oosten van de Spieringweg nabij de Kruisweg graven. Het polderbestuur maakt hier bezwaar tegen bij de provincie.

Buurtvereniging "Cruquius" vraagt het polderbestuur om de Bennebroekerdijk te verbeteren. De slechte toestand van de dijk is het gevolg van het feit dat grote industrieën aan deze dijk liggen.

1960 De gemeente presenteert in oktober de brochure "Woningellende zonder einde", een noodkreet over de verkrotting van een groot aantal woningen en de grote woningnood in Haarlemmermeer. De brochure haalt zelfs de radio en de televisie.

[W450]

Aad van der Weijden neemt "Het Handelshuis van Van der Spek" aan de Kruisweg in Hoofddorp over, een soort warenhuis in het klein. Als buurman Jamin verdwijnt, koopt Van der Weijden het pand en begint er een speelgoedzaak. In 1974 doet de HEMA het aanbod een filiaal naast zijn winkel te beginnen. Beide panden aan de Kruisweg worden verbouwd tot één speelgoedwinkel. In 1976 opent de naastgelegen HEMA zijn deuren. De zaken gaan zo goed dat het pand al snel te klein wordt. Op 1 september 1988 verhuist de HEMA naar het nieuwe winkelcentrum in Hoofddorp. Het bedrijf heeft inmiddels, inclusief parttimers, bijna 100 werknemers.

In oktober 1960 is er sprake van zeer grote neerslag in de polder.

In de vergadering van het polderbestuur van 28 oktober wordt een lijstje uitgedeeld, vermeldende de waterstanden, de neerslag en

de werkingsuren van de gemalen tussen 1 en 28 oktober. Daaruit blijkt dat op 12 en 13 oktober 1960 de neerslag in Hoofddorp 44.3 en 24.8 mm. bedraagt. Bij de Leeghwater werden noodmaatregelen genomen omdat de transformator van de electrometer was verwijderd i.v.m. vernieuwing. Als dat niet gebeurd zou zijn zou de Leeghwater maar met één motor kunnen draaien. Technisch-ambtenaar 1e klasse J. de Jonge regelt de tijdelijke plaatsing van een transformator in de open lucht. Het bestuur verschilt van mening over de vraag of het had geholpen dat er eerder winterpeil (lager peil) was ingesteld. Ook is men kritisch over de verrichting van herstel- en vervangingswerkzaamheden in maanden waarin de kans op neerslag groot is. Er waren echter goede redenen voor volgens het dagelijks bestuur.

[ordner 2002-II]

Aanbesteding van de nieuwe Hillegommerbrug.

Gemeente Hillegom maakt bezwaar tegen de bijdrage van f 60.000,00 voor het maken van een noodbrug.

Op 23 en 24 april wordt met militair materieel een noodbrug naar Hillegom gelegd in verband met de verkeersdrukke tijdens het bloemencorso.

Het scheepvaartverkeer is van 31 oktober tot 8 november gestremd in verband met de bouw van de brug.

[1960 Badhoevedorp]

Ook de vernieuwing van de Sloterbrug staat op de agenda. De kosten worden geraamd op een half miljoen (kostenverdeling gemeente Haarlemmermeer, Amsterdam en de Haarlemmermeerpolder: 40 %, 20 % en 40 %).

Als het om mechanisatie gaat blaast de polder ook een aardig partijtje mee: er wordt in het bestuur overwogen om een derde tractor te kopen. In plaats van een derde maaiboot aan te schaffen worden twee kleine boten gemaakt. Ook wordt er een sneeuwplough gekocht.

De polder stort f 1.000,00 in het Rampenfonds in verband met de overstroming in Tuindorp-Oostzaan.

De verdieping van vaarten tochten kost in 1960 een bedrag van f 41.900,00 (2 percelen opgedragen aan R. Wiersma en Zn. Te Winkel) en f 16.069,00 (1 perceel opgedragen aan de fa. Pl. Roos te Abbenes)

1961 B.K. Buurman is de negende dijkgraaf van de Haarlemmermeerpolder (tot 1970).[W452]

Hij volgt de heer Mr. K.J.G. Baron van Hardenbroek Bergambacht op.

In zijn afscheidsspeech memoreert de baron dat zijn voorganger in 1941 bij zijn afscheid schetste wat de polder op dat moment bezig hield: de brugbouw in Halfweg, de electrificatie van de Leeghwater, het uitwerken van een plan voor de stichting van een derde gemaal, het uitdiepen van de Hoofdvaart van de Spaarnwouderweg tot de Lijnden, het wegvraagstuk en het probleem Schiphol.

Hij maakt vergelijkingen tussen 1941 en 1961: de begroting voor de gewone dienst was in 1941 8 ton, nu ruim 2 miljoen. De kapitaalsdienst steeg van 4 ton tot f 1.800.000,00.

Aan salarissen en lonen werd f 85.000,00 uitgegeven en nu f 400.000,00. De rente en aflossingen en ook het onderhoud van de wegen en bruggen is verdubbeld, terwijl de bemaling en het onderhoud van tochten drie maal zoveel kost.

Om de eindjes aan elkaar te knopen werden de polderlasten verhoogd van f 19,00 tot f 41,00 en is de omslag gebouwd in 1948 ingevoerd. De verhoogde opstalrechten zijn opgelopen van f 72.00,00 tot f 113.000,00.

In 1961 worden 5.700 aanslagen verstuurd tegen 2.900 in 1941.

Hij verzucht in zijn toespraak dat een regeling van de waterstand die een ieder kan bevredigen wel tot de vrome wqensen zal blijven behoren. Hij acht verdere verbetering zeker mogelijk en bereikbaar. Hij geeft de verschillende stappen aan die al genomen zijn om dit te bereiken. Hij noemt de afschaffing van het bietenpeil, de vervanging van de stoommachine aan de Lijnden door een dieselmotor, het plaatsen van een elektromotor aan de Leeghwater, tochtverruiming en door verlaging en vergroting van duikers. Het bereiken van de ideale waterstand is echter zo ingewikkeld en veel omvattend dat het naar zijn mening een wijs besluit is geweest om de zeer deskundige commissie Krijn te vragen daar een rapport over samen te stellen, waarvan de indiening helaas is vertraagd door de zeer uiteenlopende weersomstandigheden van de laatste twee jaren.

De essentie van de zaak is om het water zo snel mogelijk bij de voldoende capaciteit bezittende gemalen te krijgen.

De scheidende dijkgraaf geeft aan dat de polder de handen vol heeft aan het onderhoud van 10 km. secundaire wegen, 33 km. tertiaire wegen en 150 k.m. quataire wegen., die op een kleine vergoeding na bijna geheel voor polderrekening moeten worden onderhouden en verbeterd. Het probleem in een notedorp ten aanzien van deze laatste wegen: ze worden tegen hoge kosten in stand gehouden op een te smalle en lichte fundering, terwijl de ruimte ontbreekt om op eenvoudige wijze de hoogst noodzakelijke breedte te bereiken.

Hij geeft ook aan dat nadat in de oorlog bijna alle bomen geroofd en gestolen waren er nu dankzij de exploitatie van een eigen kwekerij en subsidie van Staatsbosbeheer inmiddels weer 113.000 staan. Met de verkoop van de kaprijpe bomen kon ook weer geld verdiend worden.

Ook aan de bruggen schenkt hij aandacht: de nieuwe brug in Halfweg die al weer jaren in gebruik is, de openstelling van de nieuwe Hillegommerbrug en de aanbesteding van de Sloterbrug.

Daarnaast zijn er in Leimuiden en Oude Wetering door de provincie moderne bruggen gebouwd, terwijl door Rijkswaterstaat een tunnel (aquaduct) onder de Ringvaart is gemaakt, waardoor nóch het weg- nóch het scheepvaartverkeer meer belemmerd wordt. Hij geeft aan wat het probleem van de polder is bij de winning van zand uit de polder voor de aanleg van nieuwe wegen en het ophogen van bouwterreinen, namelijk verzilting van het polderwater.

Tenslotte constateert hij dat de vrijwel agrarische polder, zoals zijn voorgangers die hebben gekend, nu ook is geworden tot een forensen- en industriegebied, het centrum van luchtvaartverbindingen en de enige open vlakke in het westen van het land waardoor nog verkeersaderen kunnen worden getrokken, waarvan dan ook druk gebruik gemaakt wordt.

Op 5 januari aanbesteding van de bouw van een nieuwe Sloterbrug en de verwijdering van de oude.

Openstelling van de nieuwe Hillegommerbrug voor het verkeer op 26 januari 1961.

Bij de fa. Van Kalmthout en van Niel te Hoofddorp koopt de polder een Fordson Super Major tractor met winterjas (!) voor f 10.250,00 en bij J.W. Kooyman te Nieuw-Vennep een aanhangwagen voor f 2.175,00.

1962 Nog maar 40 % van de beroepsbevolking is werkzaam in de agrarische en semi-agrarische beroepen.

Er zijn 1.500 krotten in de gemeente.

In dit jaar wordt in het polderbestuur in verband met de wens om een optimale waterstand in de polder te bereiken uitvoerig gesproken over de stichting van een derde gemaal (naast Leegwater en Lijnden) en de vergroting van de bemalingscapaciteit aan de Lijnden. De gemeenten Haarlemmermeer en Haarlemmerliede en Spaarnwoude vragen om medewerking van het polderbestuur bij de verbreding van de brug Halfweg.

Op 29 maart 1962 opent de dijkgraaf de nieuwe Sloterbrug.

Aannemersbedrijf v/h J.P. Broekhoven N.V. begint met het graven van de zandput Schipholweg/Liedetocht.

In het polderhuis wordt onder auspiciën van de Openbare en R.K. bibliotheek van 12 april tot en met 19 april een tentoonstelling gehouden over de geschiedenis van de Haarlemmermeerpolder.

Met de politie wordt door de polder een rondje Ringdijk gedaan om slordige opstalhouders die hun spullen in de buitenberm zetten hierop aan te spreken.

Er wordt door het polderbestuur zo'n 19 ½ km. tocht verdiept

1963 Bij het gemaal de Lijnden zal voortaan als maatregel ingevolge de Wet Bescherming Waterstaatswerken in oorlogstijd een voorraad gasolie opgeslagen worden.

Met de gemeenten Haarlemmermeer en Lisse en de provincieën Zuid-en Noord-Holland worden oriënterende gesprekken gevoerd over de vernieuwing van de Lisserbrug.

De polder verkoopt eigendommen nabij het polderhuis in verband met de verbetering van de verkeerssituatie Hoofdweg/Kruisweg.

De brug over de Hoofdvaart in Hoofddorp-centrum wordt in verband daarmee breder gemaakt.

Het bestuur besluit een herinneringsbord te laten maken. Dat kan dan worden aangeboden aan bestuursleden en ambtenaren bij hun jubilea.

Begrijpelijkwijz heeft de polder liever niet dat er explosieve stoffen bij de gemalen in de Ringvaart worden geladen. Daarom wordt het verboden in de keur (de strafverordening van de polder). Voor je het weet gebeurt er wat en komt de polder in gevaar. De garnizoenscommandant echter deelt mede dat misschien niet altijd gevolg kan worden gegeven aan deze verbodsbepaling (!?). Het autogebruik is in 1963 nog niet zo wijd verbreid: de poldermedewerkers krijgen een fietsvergoeding als ze binnen een afstand van 8 km. van hun werk wonen. Woon je verder dan krijg je een bromfietsvergoeding.

In augustus ontvangt het polderbestuur het eindrapport van de commissie tot onderzoek naar de waterstaatkundige toestand van de polder (commissie Krijn). De commissie werd in 1958 belast met deze opdracht.

De uitbreiding van de luchthaven gaat maar door: met Rijk en luchthaven worden besprekingen gevoerd over de afsluiting van een gedeelte Sloterweg en de daardoor noodzakelijke verbreding en verbetering van de oostelijke Hoofdweg tussen de Schipholweg en Hoofddorp.

[1962 kruising een + 1963 omgeving pol]

De burgemeester van Haarlemmermeer, de heer Mr. G.C. van der Willigen viert op 2 november zijn 25-jarig ambtsjubileum.

1964 Het woord computer komt voor het eerst voor in de vergaderstukken van het polderbestuur: de aanslagbiljetten en het kohier worden met ingang van het dienstjaar 1965 door middel van een computer gemaakt; er zal gebruik worden gemaakt van de ponskaarten van Rijnland.

Bekend wordt dat de in 1963 overleden oud-dijkgraaf Van Hardenbroek Bergambacht twee schilderijen, voorstellende zijn voorouders en hangende in de vergaderzaal, heeft gelegateerd.

De kwelproblematiek, zich uitend in een toenemend zoutgehalte in de Haarlemmermeerpolder, zorgt voor bezorgdheid en uitvoerige besprekingen in het polderbestuur.

Het hoogheemraadschap van Rijnland maakt bezwaar tegen het voornemen van de Haarlemmermeerpolder om het nieuwe gemaal te Beinsdorp te bouwen. De bouw van dit gemaal is een uitvloeisel van het rapport van de commissie Krijn tot verbetering van de waterbeheersing in de polder.

Aan het Technisch Bureau van de Unie van Waterschapsbonden N.V. wordt opdracht gegeven om een plan voor de stichting van een derde gemaal te maken en de subsidie van de cultuurtechnische dienst te regelen.

Over het vaststellen van een tracé voor de nieuw te graven tochten in verband met de stichting van het derde gemaal wordt in het polderhuis "diep" vergaderd.

De leden van de commissie tot onderzoek van de waterstaatkundige toestand van de Haarlemmermeerpolder worden bedankt voor hun inspanning die hebben geleid tot het voorstel om een plan voor een derde gemaal te maken. De heren Ir. C. Krijn, Ir. F. Bontekoe en Ir. H. Hennink krijgen een ontvangst in het polderhuis. Aan hen wordt een herinneringsbord uitgereikt en een diner in "Aviorama" aangeboden.

[1964 centrum volg]

1965 Mr. Dijkmeester wordt benoemd tot burgemeester als opvolger van burgemeester Van der Willigen.

[1956 burg van der]

Op 2 juni wordt de 50.000ste inwoner van Haarlemmermeer geboren.

Volgens polderpapieren krijgt de scheidende burgemeester van Haarlemmermeer, de heer G.C. van der Willigen een "whiskyfles" aangeboden. Aan genomen mag worden dat hier bedoeld wordt een fles whisky.

De vergoeding die verschuldigd is voor het hebben van grond van recht van opstal aan de Ringdijk van de Haarlemmermeerpolder wordt verhoogd: het minimumtarief is een kwartje, het maximum-tarief een gulden per m².

Nieuwe uitgifte kost tussen de f 0.40 en f 2,00 per m².

De heffing van een kwartje per jaar per hectare voor het hebben van een onderbemaling wordt afgeschaft. Hiervoor komt in de plaats de éénmalige heffing van een retributie van f 1,00 per hectare.

Brugwachter 2e klasse Cees Kolle (later ook wel genaamd de burgemeester van De Hoek) krijgt per 1 juli 1965 eervol ontslag uit de dienst van de polder, waarmee hij zijn verdere leven een haat/liefde-verhouding zal hebben.

[1961 brugwachter]

Het Technisch Bureau van de Unie van Waterschapsbonden N.V. brengt rapport uit inzake de verbetering van de waterbeheersing van de Haarlemmermeerpolder. De dijkgraaf zegt dat het rapport in hoofdzaak bedoeld is om subsidie te krijgen.

In dit jaar wordt ook duidelijk dat de Haarlemmermeerpolder een subsidie van 50 % van de kosten van de verbetering van de waterbeheersing tegemoet kan zien, (d.w.z. voor de uitvoering van plan Beinsdorp).

Rijnland geeft aan een gemaal nabij Vijfhuizen te willen. De kosten van uitvoering van een dergelijk plan worden geraamd op f 14.070.000,00, terwijl de uitvoering van het plan tot bouw van een gemaal te Beinsdorp naar raming een bedrag van f 9.550.000,00 zou vorderen.

Beide bedragen zijn begroot op gelijke prijsbasis.

1966 Als Schiphol 50 jaar bestaat en de uitbreiding van de luchthaven in volle gang is, verschijnt in Nieuw-Vennep een nieuw blad: Van Nieuw-Vennep voor Nieuw-Vennep.

De commissaris van de Koningin onthult in Burgerveen een beeldhouwwerk omdat het buurtschap zelf in staat was een dorps huis te bouwen.

Piet Kiel junior komt naar Hoofddorp als directeur van de muziekschool die in maart wordt geopend door burgemeester Dijckmeester.

De Gereformeerde Kerk in Hoofddorp viert in februari het 100-jarig bestaan en Beinsdorp opent in maart het dorps huis.

De Hoofddorpse weekmarkt wordt in juni verplaatst naar het winkelcentrum.

Een deel van de nieuwe rijksweg A4 wordt in gebruik genomen. De Schipholtunnel is een onderdeel van dat stuk.

Lijnden is in september heel blij met de ingebruikname van de gerenoveerde school 1.

In Nieuw-Vennep begint men met de bouw van een brug tussen de Kerkstraat en de Gelevinkstraat.

Hoofddorp wordt verrijkt met een aantal schoolsportvelden aan de Van den Berghlaan maar ook aan de wintersport wordt gedacht. Lisserbroek, Nieuw-Vennep en Hoofddorp nemen landijsbanen in gebruik.

Er zijn 2.800 woningzoekenden in Haarlemmermeer als de gemeenteraad de bestemmingsplannen Beukenhorst, Graan voor Visch en Kalorama goedkeurt. De gemeente telt 52.500 inwoners.

Bij Badhoevedorp is het nieuwe klaverblad in aanbouw.

Epilepsiecentrum De Cruquishoeve wordt uitgebreid.

Het meest opzienbarende sportnieuws is dat de schaatser Marcel Pennings uit Nieuw-Vennep wielrenner wordt.

Nieuw-Vennep krijgt een schaak-en volleybalclub.

De openbare lagere school in Vijfhuizen, school nr. 3, bestaat 100 jaar.

Verschillende bedrijven krijgen van het polderbestuur toestemming om in de bodem van de Haarlemmermeerpolder seismische onderzoeken te doen.

In dit jaar wordt de Vereniging van Opstalhouders opgericht, onder meer in verband met de verhoging van de tarieven van gronden die aan de Ringdijk in recht van opstal zijn uitgegeven.

In de jaren 1958 en 1962 t/m 1965 vraagt de bemaling van de polder extra aandacht van het polderbestuur vanwege het onderzoek naar de mogelijkheid tot uitbreiding van de hoofdbemalingscapaciteit. In 1963 rapporteert de commissie Krijn. Het advies is de bouw van een gemaal te Beinsdorp.

De capaciteit van de polderbemaling moet worden opgevoerd vanwege de te verwachten uitbreiding van bebouwingen,

glasculures en de aanleg van nieuwe wegen etc., die een snellere afvoer van het hemelwater op de boezem veroorzaken. Beinsdorp wordt als de ideale plaats voor een nieuw gemaal beschouwd, om waterstaatkundige en financiële redenen. Rijnland heeft echter grote moeite met de uitslag van chloorhoudend polderwater in de nabijheid van de bollenstreek. Daarnaast is de zoutproblematiek door vooral de aanwezigheid van wellen en bronnen en zoute kwel in de polder aan de orde.

Het polderbestuur denkt na over de stichting van een gemaal bij Vijfhuizen.

Aan Ir. P. de Gruyter wordt door een groep ingelanden opdracht gegeven tot het maken van een ander plan. De polder is bereid hieraan een bijdrage te verlenen van 5 % van de kosten, met een maximum van f 1.000,00.

In het rapport van Krijn is de capaciteit gesteld op 8.4 m³/min./100 hectare voor de waterlopen en 10 % overcapaciteit voor de gemalen, tezamen dus 9.24 m³/min./100 hectare, met 2 vakbemalingen, terwijl het rapport De Gruyter uitgaat van 7.67 m³/min./100 hectare met veel meer vakbemalingen.

1967 De gemeenteraad gaat akkoord met het bestemmingsplan Cruquius.

Gedeputeerde Staten zeggen dat Haarlemmermeer hoort bij de Agglomeratie Groot Amsterdam.

De Venneper Ruiters bestaan veertig jaar .

De ULO in Zwanenburg gaat Van der Willigen ULO heten.

In Lisserbroek worden 52 woningwetwoningen opgeleverd. Ze zijn voorzien van centrale verwarming en een centraal antenne systeem en de huur bedraagt 132 gulden.

Op 28 april wordt op het vernieuwde Schiphol een nieuw verkeerscentrum in gebruik genomen. Het gemeentebestuur van Haarlemmermeer biedt de luchthaven een kunstwerk aan voor in de stationshal.

Korpschef Barends van de Gemeentepolitie neemt afscheid.

De gemeenteraad behandelt de bouw van een zwembad in Nieuw-Vennep.

Prins Bernhard opent het nieuwe onderkomen van Woodward Governor in Hoofddorp.

De Nederlandse Sportfederatie geeft 50.000 gulden subsidie voor de bouw van een sporthal in Nieuw-Vennep.

Vicon werkt aan de ontwikkeling van een zelfrijdende tweerijige bietenrooier.

In augustus wordt de nieuwe rijksweg 6, die onder andere dwars door Badhoevedorp loopt, officieel opengesteld.

De Patatfabriek Dam besluit in Brabant een fabriek neer te zetten.

Een inzameling voor het zwembad in Nieuw-Vennep in oktober levert 26.000 gulden op.

De Christelijke ULO in Nieuw-Vennep wordt geopend door burgemeester Dijkmeester.

De geluidhinder van Schiphol gaat steeds meer aandacht vragen. Er zijn forumavonden, voorlichtingsavonden, studenten bieden de eerste paal aan voor de bouw van een tweede luchthaven in de Flevolpolder en noodklokken luiden in Zwanenburg.

Ingebruikstelling Dr. Heijegemaal.

Het raadhuis van Haarlemmermeer bestaat 100 jaar.

Gemaal De Lynden wordt in 1967 en 1968 voorzien van 2 Brons dieselmotoren aangekocht bij de Appingedammer Bronsmotorenfabriek.

[1967 gemaal Lynde]

De heer G.W.A. de Clercq, die 25 jaar hoofdingeland is, wordt gehuldigd.

De Lisserbrug is aan vervanging toe.

Boven-en onderbouw voor een nieuwe Lisserbrug worden respectievelijk gegund aan N.V. Machinefabriek Figee en aan N.V.

Aannemingsmij. V/h Gebr. E. van Luling. Voor het maken van een tijdelijke oeververbinding wordt gebruik gemaakt van een van de firma Van der Stoel gehuurde Baileybrug.

Dit bedrijf koopt de oude brug voor f 1.800,00.

1968 Er is grote woningnood in Haarlemmermeer maar het slaan van palen gaat gewoon door. Rijsenhout is in januari aan de beurt.

Lijnden krijgt een voetgangersbrug onder de brug van de Schipholweg door.

Johannes Weststeijn krijgt in februari de gouden medaille in de orde van Oranje Nassau.

Hotel De Landbouw in Hoofddorp wordt gesloten maar wethouder Coenen opent de nieuwe zaal Royal.

De komst van zwembaden zowel in Hoofddorp als Nieuw-Vennep houden de bevolking heel erg bezig en de één na de andere actie wordt gevoerd. Het Dr. Nanningabad verkeert in een zeer slechte staat en de Bad-en Zwemvereniging geeft bijna de moed op.

[1968 kinderen met]

De nieuwe Lisserbrug wordt feestelijk in gebruik genomen.

In oktober wordt de tweede Brons-dieselmotor in het gemaal Lynden in gebruik genomen. Ook wordt een nieuwe waaier in één van de pompen aangebracht.

Nieuw-Vennep krijgt een rooms-katholieke kleuterschool, De Hummelhof.

Nieuw-Vennep krijgt in november de eerste aardgasaansluiting. Begonnen wordt met de bouw van een sporthal.

De spoorremise in Hoofddorp wordt afgebroken en het badhuis gaat ook al dicht, maar Zangvereniging Excelsior bestaat 45 jaar.

In november wordt de vierde start-en landingsbaan van Schiphol in gebruik genomen. Badhoevedorp wordt zo verlost van lawaai maar de mensen in Zwanenburg houden het hart vast en de oren dicht.

1969 Het ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk plaatst het voormalige gemaal De Cruquius en het gemaal De Lijnden op de Rijksmonumentenlijst.

Het polderbestuur besluit tot het vervangen van de elektromotor in het gemaal De Leeghwater door een dieselmotor en tot vernieuwing van de waaier van de door deze motor aangedreven pomp.

De Appingedammer Bronsmotorenfabriek krijgt opdracht voor de levering en plaatsing van een 6 cilinder Bronsmotor voor de prijs van f 162.800 excl. BTW.

[ordner 2002-II]

De heer R. den Daas doet zijn intrede in het polderbestuur.

Dijkgraaf Buurman herdenkt zijn 25-jarig bestuurslidmaatschap van de Haarlemmermeerpolder.

De Vereniging van Opstalhouders opponeert tegen de nieuwe opstalvoorwaarden en –tarieven van de polder.

Penningmeester H.A. Meeuwig is 40 jaar in dienst van de Haarlemmermeerpolder.

Voor de eerste maal wordt in het polderbestuur gesproken over voorlichting door middel van een te verspreiden folder.

Het polderbestuur besluit tot voorlopig uitstel van het stichten van een derde gemaal. Op verzoek van het zogenaamde Actiecomité zal aan het Technisch Adviesbureau van de Unie van Waterschappen N.V. opdracht worden gegeven een berekening voor een ander plan te maken.

Op 15 april komt wethouder A. van der Zwaard bij een verkeersongeluk om het leven.

Naast zijn wethouderschap vervulde hij tal van functies zoals het voorzitterschap van de Cooperatieve Tuinbouwbank te Aalsmeer. Hij had een florerende rozenkwekerij in Rijsenhout.

1970 Plaatsing van een dieselmotor in het gemaal De Leeghwater, ter vervanging van de in 1948 geplaatste electromotor. [ordner 2002-II]

In de zeventiger jaren staakt het gemaal Leeghwater de dagelijkse bemaling van de Haarlemmermeerpolder om te voorkomen dat door de uitslag van het zoute kwelwater de waterkwaliteit van de Kagerplassen ernstig verslechterd en de recreatie daar onmogelijk maakt. Sindsdien is het gemaal Lynden het enige hoofdgemaal dat zorg draagt voor de dagelijkse bemaling van de polder. Gemaal Leeghwater springt alleen bij in perioden van ernstige wateroverlast.

In de maand november is de regenval 94 mm.

Drs. M.G. Spaans is de tiende dijkgraaf van de Haarlemmermeerpolder (tot 1976).

Bouw van de eerste nieuwbouwwijken Graan voor Visch in Hoofddorp en Linqenda in Nieuw-Vennep.

Ooit bezat Haarlemmermeer een geheel agrarisch karakter en was het een oase van rust. Maar hoewel tweederde van de gemeente nog open is, is Haarlemmermeer de laatste decennia geleidelijk verstedelijkt.

Met name rondom Hoofddorp voltrekt zich in de zestiger en zeventiger jaren een soort van economische revolutie.

De agrarische sector verliest zijn greep op de arbeidsmarkt. Schiphol trekt het bedrijfsleven als een magneet naar zich toe. De bedrijvigheid in de gemeente is voor de helft wél en voor de helft niét op de luchthaven gericht.

1971 Het bestuur van de Haarlemmermeerpolder verkoopt de pont in de Ringvaart ter hoogte van de Derde Poellaan aan J. Verwey.

[1971 Pont 3de Poe]

Er worden borden langs de Ringvaart geplaatst waarop is aangegeven dat de maximum snelheid 10.8 km./u. is.

Het aan de westelijke Hoofdweg te Hoofddorp gelegen fort, ter grootte van 5.06.80 ha. is volgens de inspectie der Domeinen niet meer bruikbaar. Daarom wordt het te koop aangeboden aan de Haarlemmermeerpolder. Ditzelfde is gevraagd aan gemeente Haarlemmeer en de provincie Noord-Holland. Het polderbestuur staat in principe niet afwijzend tegenover een eventuele aankoop. De gemeente neemt het fort later over.

In juni valt er 84 mm. neerslag.

1972 C. van Stam wordt benoemd tot burgemeester van Haarlemmeer.

Op 28 april oplevering van de 10.000e na-oorlogse woning in Haarlemmeer.

Vervanging van de in 1932 geplaatste dieselmotor in gemaal De Leegwater door een nieuwe dieselmotor.

Sloop van de "brug der zuchten", de Bennebroekerbrug. Eén van de bekendste brugwachters van de brug was Jan Wesselius.

[1972 Jan Wesseliu + W479]

Overdracht polderwegen door de Haarlemmermeerpolder aan gemeente Haarlemmeer.

1973 Nog maar 10 % van de beroepsbevolking is werkzaam in de agrarische en semi-agrarische beroepen.

C. van Stam wordt geïnstalleerd als burgemeester.

Op 23 augustus brengen Prinses Beatrix en Prins Claus een bezoek aan de gemeente.

[1973 land hooien]

Vertegenwoordigers van het gebouwd en het ongebouwd in het polderbestuur tekenen beroep aan bij de Kroon tegen de omslag**1973**.

Heemraad R. den Daas neemt zitting in de Centrale Beraadsgroep Polderconcentratie. In 1979 komt de samenvoeging van de Aalsmeerse polders, Spaarnwoudse polders en de Haarlemmermeerpolder tot stand.

Het polderbestuur wisselt met de N.V. Nederlandse Spoorwegen van gedachten over de aanleg van de Schipholspoorlijn.

In de vergunningverlening hiervoor legt het polderbestuur de nadruk op de voorwaarden die te maken hebben met het chloridegehalte van het water in de polder.

De regering heeft intussen besloten nog dit jaar een begin te laten maken met de aanleg van de Schipholspoorlijn. Men schat dat de bouw van de gehele spoorlijn, die Amsterdam via Schiphol een nieuwe verbinding zal geven met Leiden en Den Haag, acht jaren gemoeid zal zijn.

Vanaf Amsterdam zal het tracé tot Schiphol grotendeels de rijksweg 4 volgen. De luchthaven zal geheel ondergronds in een gesloten tunnelbuis worden gekruisd, waarna de railverbinding ten zuiden van de luchthaven bovengronds komt en voor een belangrijk gedeelte langs de Kagertocht is geprojecteerd. De spoorlijn zal de polder tussen het gemaal Leegwater en de rijksweg 4 (bij Sassenheim) verlaten.

[ACTIE CW]

Het polderbestuur praat met de vakorganisaties over de eventuele invoering van een gedifferentieerde beheersing van de waterstand in de Haarlemmermeerpolder. De organisaties willen hetzelfde als het algemeen bestuur van het waterschap: de gedifferentieerde beheersing van de waterstand. Een plan met kostenbegroting zal worden gemaakt.

1974 Aanleg Haarlemmermeerse Bos nabij Hoofddorp. Het bos wordt in 1979 officieel geopend.

Tot 1974 is Badhoevedorp met ruim 11.000 inwoners de grootste woonkern. Langzamerhand nemen Nieuw-Venep en vooral Hoofddorp de kopposities over.

Van de in totaal ruim 4.000 woningen die Hoofddorp telt, zijn er circa 2.500 gerealiseerd sinds 1960. In de wijk Graan voor Visch, waarvan met de bouw in 1970 werd begonnen, kwamen alleen al circa 1.200 woningen gereed en vestigen zich ongeveer 4.000 inwoners. Het inwoneraantal van Hoofddorp dat in 1964 nog maar amper 6.500 bedroeg, is begin 1975 toegenomen tot circa 14.500.

De vernieuwing van de Bennebroekerbrug wordt opgedragen aan D. de Rooij b.v. en Hubert en Co.

De uitvoering van de Schiphollijn is in volle gang. Het polderbestuur brengt een bezoek aan het inmiddels gereed gekomen gedeelte van de tunnelwerken op het terrein van de luchthaven Schiphol.

P.N. de Groot is de nieuwe secretaris van de Haarlemmermeerpolder.

In het najaar is sprake van extreem grote hoeveelheden neerslag. De machinisten van de gemalen van de polder en de andere bij die gemalen werkzame mensen hebben hun handen er vol aan.

De grote vergaderzaal van het polderhuis wordt gerestaureerd.

Op 2 oktober 1974 is het nieuwe bestuurslid Jan Verbeek met zijn 31 jaar de jongste hoofdingeland in het polderbestuur.

De begeleidingscommissie vakbemaling presenteert een rapport over de invoering van gedifferentieerde waterbeheersing in de Haarlemmermeerpolder (vakbemalingsplan).

[W480]

1975 W.F. de Vreeze is de elfde dijkgraaf van de Haarlemmermeerpolder (tot 1981).

[1975 meneer met m]

De besprekingen over polderconcentratie gaan door.

De invoering van het vakbemalingsplan in de Haarlemmermeerpolder neemt steeds vastere vormen aan. In 1976 zal het worden bastgesteld. Het plan is in 1983 operationeel.

Door dit plan krijgt in principe elke belanghebbende het waterpeil dat past bij zijn behoeften. [W492k]

De woonwijk Pax in Hoofddorp wordt opgeleverd. [W484]

1976 Uit de cijfers van 1976 blijkt dat de bebouwde oppervlakte in de gemeente is uitgebreid tot 1.355 hectare, slechts 13 % van het totaal. Zo beslaan de cultuurgronden 14.395 hectare en de luchthaven Schiphol 1.700 hectare (ruim 66 % daarvan is echter ook agrarisch bedrijf).

Op 24 februari wordt door burgemeester en wethouders van Haarlemmermeer een bijeenkomst georganiseerd ter herdenking van de 100-jarige sterfdag van dr. J.P. Heije. Het polderbestuur is daarbij aanwezig. [portret JP]

Installatie van dijkgraaf W.F. de Vreeze. [W486kl]

De brug Halfweg wordt hersteld door B.V. Machinefabriek Figee.

De dijken- en taludsondermijnende muskusrat is ook in onze contreien gesignaleerd. Het waterschap sort een bijdrage in het fonds bestrijding muskusrat.

Alhoewel de waterkwaliteit niet tot de taak van de Haarlemmermeerpolder behoort maakt het bestuur zich er vanwege de vervuiling van de polderwateren zorgen over dat de waterzuiveringsinstallatie in Zwaanshoek waarschijnlijk pas in 1979 gerealiseerd zal zijn. Het polderbestuur stelt het vakbemalingsplan vast. Het voorstel luidt: tot uitvoering van het plan tot invoering van verschillende peilen in de polder, onder voorbehoud van het verkrijgen van een subsidie van 60 % in de uitvoeringskosten, alsmede tot het daartoe beschikbaar stellen van een krediet van maximaal f 5.800.000,00.

Vóór het voorstel stemmen 18 leden, tegen het voorstel 4, terwijl 1 bestuurslid zich van stemming onthoudt.

1977 Korenmolen De Eersteling wordt op spectaculaire wijze van de Parklaan in Hoofddorp verplaatst naar de Geniedijk nabij het fort Hoofddorp.

[W508 en 509 en Hoofddorp pol...]

Honderdelf jaar na het slaan van de eerste paal voor het oude raadhuis werd er op 21 september 1977 aan de Nieuweweg te Hoofddorp opnieuw een paal geslagen voor het nieuwe Haarlemmermeerse raadhuis.

Het in de Ringvaart varendem.s. Nadia ramt de Bennebroekerbrug. Schade: f 100.000,00.

In dit jaar zijn bij de polder de volgende personele zaken aan de orde: de heer L. den Breejen, voorman-kantonnier komt te overlijden, evenals de heer C. Meeuwig, oud adjunct-secretaris, de heer H.F.A. Lohman, de voormalige secretaris wordt arbeidsongeschikt verklaard, J.F. Leijen wordt aangesteld als opzichter – B en mevrouw H.W.A. Westhof, commies-A is 25 jaar in dienst.

De provincie besluit tot de samenvoeging van een groot aantal waterschappen en -schapjes tot het waterschap Groot-Haarlemmermeer.

De Lijnderdijk en Huigsloterdijk worden opgehoogd.

Voor de uitvoering van het vakbemalingsplan (invoering gedifferentieerde peilen in de Haarlemmermeerpolder) wordt een subsidie van 1 miljoen toegekend.

In oktober presenteert de provincie plannen voor de NORON-bouwlocatie, (Nota over de ruimtelijke ordening) die uitgaan van 8.500 nieuwe woningen bij Hoofddorp en 6.500 bij Vijfhuizen vanwege de woningbehoefte in het zuidelijk deel van Noord-Holland. De bouw bij Vijfhuizen wordt later onder druk van groot agrarisch protest geschrapt. Belangrijke bezwaar was het verlies van agrarisch gebied.

1978 Haarlemmermeer heeft 75.219 inwoners.

De woonwijk Bornholm in Hoofddorp wordt opgeleverd.

Vanaf 31 augustus 1978 en gedurende 1979 maakt de gemeenteraad van Haarlemmermeer, in afwachting van de gereedkoming van het nieuwe raadhuis aan de Nieuweweg, gebruik van de grote vergaderzaal van het polderhuis.

Bij de Haarlemmermeerpolder wordt J.P.M. Krom als adjunct-secretaris aangesteld.

De streefdatum voor de instelling van het nieuwe waterschap is 1 januari 1979.

De grote vergaderzaal in het polderhuis wordt beschikbaar gesteld aan het gemeentebestuur voor het houden van raadsvergaderingen tot het nieuwe raadhuis gereed is.

Met de provincie Noord-Holland wordt gesproken over financiële bijdragen in de herstelkosten van de oevers van de Ringvaart. De oevers worden beschadigd door het (vaak te snel) varend scheepvaartverkeer. Er zijn veel zandtransporten in verband met de aanleg van de Schipholspoorlijn.

Op 7 april is de aanbesteding voor de in opdracht van Rijnland te bouwen rioolwaterzuiveringsinstallatie Zwaanshoek.

In verband met de realisering van het vakbemalingsplan vindt de eerste aanbesteding plaats voor het maken van kunstwerken e.d. in de vakken 7 en 8. De uitvoering van vak 6 wordt vertraagd door de besluitvorming rond de eventuele realisering van de NORON-locatie.

Op 14 december wordt de laatste vergadering van het college van hoofdingelanden van de Haarlemmermeerpolder gehouden in restaurant "De Rustende Jager" aan de Vennepweg 471 te Nieuw-Vennep.

Onder het kopje Opening is het volgende genotuleerd: "De voorzitter opent de vergadering met een woord van welkom. Spreker

zou deze bijeenkomst als een buitengewone vergadering willen aanduiden, in aanmerking genomen de belangstelling op de publieke tribune van de echtgenoten van de aanwezige bestuursleden. De voorzitter licht toe dat om meer dan één reden deze plaats van samenkomst is gekozen. In de eerste plaats omdat na afloop een diner wordt aangeboden ter gelegenheid van de opheffing van de Haarlemmermeerpolder per 1 januari 1979 en in de tweede plaats omdat het bestuur het "slachtoffer" is geworden van zijn gastvrijheid in die zin, dat de vergaderzaal in het polderhuis thans in gebruik is bij de Raad van Haarlemmermeer, ter behandeling van de begroting 1979". [1979 Hoofdvaart]

1979 De Haarlemmermeerpolder gaat per 1 januari op in het waterschap Groot- Haarlemmermeer, dat een groter gebied omvat, (Haarlemmermeerpolder mét toevoeging van de Aalsmeerse en Spaarnwoudse polders). In totaal gaat het om 16 gereguleerde en 3 ongereguleerde polders en waterschappen met een totale oppervlakte van rond de 23.400 ha. en een belastbare opbrengst gebouwd van naar raming f 9.300.000,00.

De taak van het nieuwe waterschap is de zorg voor de waterkering (dijken) en de waterhuishouding in zijn gebied. Veel werk gaat dit jaar zitten in de inventarisatie van de voor een goede taakuitvoering van belang zijnde kunstwerken zoals gemalen, dijken en watergangen. De zetel van het nieuwe waterschap wordt het polderhuis in Hoofddorp. Overigens wordt dit jaar ook besloten om een bedrag van f 600.000,00 beschikbaar te stellen voor de renovatie van het polderhuis. Uit herziene ramingen blijken de kosten echter hoger. Aan het renovatieplan wordt voorlopig geen uitvoering gegeven. [1979 Polderhuis Ho en W510]

Het vakbemalingsplan is in uitvoering. Op 26 februari is er een voorlichtingsbijeenkomst voor de landgebruikers in het gebied ten oosten van de Hoofdvaart en ten zuiden van de Geniedijk ter realisering van de vakken 5 en 9 van het vakbemalingsplan. Door onenigheid over de aannemingsom van de onderbouw van de gemalen ontstaat stagnatie in het werk. Op 1 mei is de eerste vergadering van het college van hoofdingelanden van het nieuwe waterschap Groot-Haarlemmermeer, terwijl de koninklijke goedkeuring van het statenbesluit tot oprichting van het waterschap nog niet ontvangen is.

Op 3 januari wordt de Schiphollijn in gebruik genomen.

Op 4 juli wordt het Haarlemmermeerse Bos geopend en officieel voor het publiek opengesteld. Het Haarlemmermeerse Bos is een 115 hectare groot, openbaar toegankelijk dagrecreatiegebied ten noordwesten van Hoofddorp. Het is in de zeventiger jaren ontstaan uit een zandwinningsproject ten behoeve van de verbreding van Rijksweg 4 en de aanleg van delen van provinciale wegen in de gemeente. Oorspronkelijk maakte het gebied deel uit van het akkerbouw-areaal van Haarlemmermeer. Er is tot op een diepte van circa 20 meter zo'n 3.000.000 kubieke meter zand gewonnen. Daardoor is de grote recreatieplas (23 hectare) midden in het bos ontstaan. Daarna is volgens een gemeentelijk plan het zandwinningsproject omgevormd tot recreatiegebied. [W511ak]

1980 Op 1 oktober opent prins Claus het nieuwe raadhuis te Hoofddorp.
[W511]

Nadat het in 1979 al aan de orde kwam en uitgesteld werd, wordt dit jaar besloten een krediet van 7 ton beschikbaar te stellen voor de renovatie van het polderhuis.

De Cruquiusdijk en de Zwanenburgerdijk worden opgehoogd. Het subsidie voor de Stichting "De Cruquius" wordt verhoogd tot f 1.000,00. Voor de vakken 1 en 2 van de vakbemaling in de Haarlemmermeerpolder worden peilbesluiten vastgesteld.

1981 Op 1 januari krijgt Haarlemmermeer de groeikernstatus. Tot 1995 zullen er 15.000 woningen worden gebouwd in de driehoek Hoofddorp, Vijfhuizen en Zwaanshoek. De verwachting bestaat dat het inwoneraantal zal groeien tot 125.000 inwoners.

Op 26 januari wordt drs. M.G. Spaans de tweede dijkgraaf van het waterschap Groot-Haarlemmermeer. Aangezien de muskusrattenlegers steeds verder oprukken wordt dit jaar door het waterschapsbestuur een bedrag van wel f 40.000,00 vrijgemaakt voor de bestrijding van de ratten die zich een weg graven door dijken en taluds van watergangen. Het opgehoogde bedrag wás f 2.500,00.

Reconstructie van gedeelten Lijnderdijk en Leimuiderdijk.

In maart van het jaar is sprake van abnormale regenval.

Mede door de aanwezigheid van bagger in de Hoofdvaart vinden peiloverschrijdingen van 15 cm. plaats.

Voor wat betreft de uitvoering van het vakbemalingsplan wordt hier lering uit getrokken.

Op 1 juni is de opening van de spoorlijn Schiphol-Leiden en de halteplaatsen Hoofddorp en Nieuw-Vennep door Koningin Beatrix.

1982 Start automatisering gemalen Haarlemmermeerpolder.

De verkeersproblematiek op de Ringdijk van de Haarlemmermeerpolder heeft ieders aandacht. Er wordt een begin gemaakt met het treffen van verkeerstechnische maatregelen.

[W514]

Haarlemmermeer heeft 80.785 inwoners.

Officiële start van de bouw van de NORON-lokaties. Er wordt in het raadhuis op 27 april een symposium gehouden met als thema: "NORON, en bijzondere toekomst".

1983 Het vakbemaalingsplan is nu uitgevoerd. Dit in 1976 opgestelde plan geeft in principe elke belanghebbende in de Haarlemmermeerpolder het waterpeil waar hij behoefte aan heeft.

Haarlemmermeer heeft 82.261 inwoners. De woonwijk Overbos in Hoofddorp wordt opgeleverd.

Afscheid van burgemeester C. van Stam op 31 januari. Op 15 maart wordt H.A. de Boer als burgemeester geïnstalleerd.

In de Hoofddorpse Courant van 19 mei wordt medegedeeld dat het zaalvoetbalteam van kapsalon Louis in Hoofddorp naar de hoofdklasse is gepromoveerd. Het team bestaat uit Cock van Duivenvoorde, Wim Verrips, Ton Lankhaar, Anne Alons, Co Imanse, Danny Broere, Leo overbeek en coach Ab Haaima. Sponsor van de ploeg is Ellen Broere.

Op 23 september opent burgemeester Hans de Boer de Speel-o-theek De Blokkendoos in clubgebouw De Aanloop aan de Kruisweg 622 te Hoofddorp.

Renovatie van het gebouw van gemaal Lynden. De kosten bedragen f 175.401,00.

Oud-dijkgraaf van de Haarlemmermeerpolder B.K. Buurman komt te overlijden op 18 december. Hij was van 1944-1956 hoofdingeland, van 1956-1961 heemraad en van 1961-1970 dijkgraaf: "Met dankbaarheid wordt teruggezien op de inzet en gedrevenheid, waarmede zijn werk als bestuurder werd verricht. Wellicht door enkelen minder goed begrepen, maar –daar is een ieder ongetwijfeld van overtuigd- met de beste bedoelingen en met liefde voor het land, waar hij geboren en getogen was".

Vanwege de mogelijke ontwikkeling van de NORON-lokatie nabij Vijfhuizen wordt door het waterschap met Rijnland en de gemeente gesproken over de uitbreiding van de bemalingscapaciteit in die omgeving en om daarbij gebruik te maken van het Voorkanaal langs de Geniedijk als toevoerkanaal.

Het waterschap geeft de Vereniging Vrienden van de Cruquius een startbijdrage van f 5.000,00.

[gemaal Cruqu II en III]

Het waterschap en de Verkeersgroep Ringdijk Haarlemmermeer zijn beiden vanuit hun eigen invalshoek bezig met het bereiken van hun doel: een veilige Ringdijk.

Besloten wordt voorbereidingen te treffen voor het plaatsen van chicanes op de Leimuiderdijk tussen de Leimuiderbrug en de Oude Venneperweg en het treffen van snelheidremmende voorzieningen op de Nieuwemeerdijk.

De draagconstructie van het beweegbare gedeelte van de brug over de Ringvaart te Halfweg vertoont verschijnselen van metaalmoetheid.

Als tijdelijke maatregel besluit het waterschap de brug, die tijdens de bietencampagne intensief voor zeer zware transporten wordt gebruikt gesloten te verklaren voor voertuigen, waarvan de asdruk meer bedraagt dan 10 ton. Later wordt dat op basis van onderzoek 3,5 ton. Reparatie wordt voorbereid.

1984 Burgemeester H. de Boer opent het theater in het oude raadhuis in Hoofddorp.

Het Haarlemmermeerse Bos is inmiddels uitgegroeid tot een grote recreatieve trekpleister binnen de gemeente. Een 110 hectare groot gebied met een dagcamping, een manege en een 25 hectare groot meer. In de zomer is het een eldorado voor zwemmers, surfers en vissers.

Haarlemmermeer heeft 83.429 inwoners.

Twee gedeelten Zwanenburgerdijk worden opgehoogd. Voor het onderhoud van alle wegen is het waterschap dit jaar een bedrag van f 400.000,00 kwijt. De defecte brug Halfweg kan op 17 februari weer voor alle verkeer in gebruik worden genomen.

Viering van het 50-jarig jubileum van Stichting "De Cruquius", onder meer door het houden van een symposium op 19 mei. Aan de Vereniging van Vrienden van de Cruquius schenkt het waterschapsbestuur een startbijdrage van f 5.000,00. [1983 gemaal Cruqu II]

De doorvaartwijdte van de Meerbrug gelegen over de Ringvaart te Nieuwe Wetering zal vanwege de aanvoer van casco's voor Scheepswerf Van Lent te De Kaag worden vergroot van 8 m. tot 10.75 m. Besloten wordt om de brug Halfweg te repareren.

De Nederlandse Spoorwegen begint met de aanleg van een spoorwegemplacement te Hoofddorp. Hiertoe wordt een gedeelte van de Kagertocht tussen de Bennebroekerweg en het Voorkanaal vergraven.

Mobil doet seismisch onderzoek naar olie in de bodem van de Haarlemmermeerpolder.

Gemeente Haarlemmermeer start met de aanleg van drukriolering in de kernen langs de Ringdijk van de Haarlemmermeerpolder.

1985 Op 23 oktober opent minister Deetman het nieuwe Herbert Vissers College in Nieuw- Venneep.

Wegens zijn benoeming tot secretaris-generaal van het Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur is aan de heer H.A. de Boer eervol ontslag verleend als burgemeester van Haarlemmermeer. In een bijzondere raadsvergadering op 19 december wordt afscheid van hem genomen.

Haarlemmermeer heeft 85.050 inwoners.

Het houten brugdek van de Hillegommerbrug wordt vervangen door een stalen brugdek. [W539]

Het waterschap dringt er bij de provincie Noord-Holland met een zekere regelmaat op aan het scheepvaartbeheer uit het takenpakket te halen omdat het een oneigenlijke taak voor het waterschap is. De ingelanden van de polder betalen voor de instandhouding van een deels nationale vaarweg. [W540]

1986 Op 1 april komt de Basisgezondheidsdienst Amstelland en de Meerlanden tot stand.

Electrificatie en automatisering van de westelijke pomp van gemaal De Lynden. De elektromotor is een zogenaamde a-synchrone draaistroom-kort-sluitanker electromotor met een vermogen van 600 kW bij 1.000 omwentelingen per minuut. De oostelijke centrifugaalpomp (anno 1967) wordt aangedreven door een Brons 2-takt dieselmotor met een vermogen van 800 pk. bij 375 omwentelingen per minuut . Sinds het begin van de jaren negentig is met de invoering van een automatiseringsplan het waterbeheer van de Haarlemmermeerpolder nog effectiever geworden. De Lynden speelt hierbij een grote rol. Onderdeel van dit automatiseringsplan is, naast het meten en registreren van peilen en debieten (hoeveelheid aangeboden water) door middel van telemetrie-electronica, extra aandacht geven aan meldingen van peiloverschrijdingen en storingen. Dit gebeurt vanaf de verschillende bemalingsinstallaties in het gebied naar een centrale alarmpost en wordt doorgegeven aan de automatische besturing van het waterbeheer om een optimale benutting te realiseren. De ernst van storingen bijvoorbeeld kan nu direct via de computer in De Lynden beoordeeld worden, terwijl ook meteen wordt aangegeven hoe de problemen kunnen worden verholpen. [W541]

De steeds verdergaande uitbreiding van de bebouwing op de terreinen van de luchthaven Schiphol leidt tot een snellere afvoer van het water. Dat baart het waterschap, belast met een vlotte afvoer van het teveel aan water in de polder, zorgen. De eerste oplossing is in normale omstandigheden het vergroten van de waterberging. Dat is voor de luchthaven onaanvaardbaar vanwege de aantrekkingskracht hiervan voor watervogels. En die kunnen in vliegtuigmotoren vliegen met alle gevolgen van dien (voor het vliegtuig en de mensen aan boord). Daarom wordt gedacht aan de stichting van een gemaal, dat vanaf de terreinen van de luchthaven rechtstreeks op de Ringvaart zal uitslaan.

De veiligheid van het verkeer op de weg op de Ringdijk blijft voortdurend aandacht vragen. Regelmatig vindt overleg plaats binnen een onder voorzitterschap van de heemraad R. den Daas staande werkgroep.

Haarlemmermeer heeft 87.506 inwoners.

Drs. A.J. van Dulst is de nieuwe burgemeester van Haarlemmermeer, na het vertrek van H.A. de Boer in december 1985.

De periode rond de jaarwisseling 1986/1987 kenmerkt zich door relatief veel neerslag, terwijl men van "verzadigde" landerijen kan spreken. Een en ander is aanleiding de waterbeheersing in de polder onder de opgetreden –relatief extreme- omstandigheden kritisch te beschouwen.

1987 Haarlemmermeer heeft per 1 januari in totaal 89.448 inwoners. De kleinste kern is Leimuiderbrug met 37 inwoners.

De twee bij het waterschap in onderhoud zijnde verzetsmonumenten, te weten te Abbenes nabij de kruising rijksweg 44 en de oostelijke Hoofdweg en één aan de Leimuiderdijk te Burgerveen, worden met tussenkomst van de Stichting Februari 1941 geadopteerd door de St. Willibrordusschool te Buitenkaag en de Wethouder Van der Zwaardschool te Rijsenhout. De stichting stelt zich ideële adoptie ten doel om de leerlingen vertrouwd te maken met de ontstaansgeschiedenis van de monumenten en om hen te leren begrijpen waarom men bereid is geweest zijn leven te offeren voor de vrijheid. [W543] De ouden perkamenten kaart van het Haarlemmermeer van de hand van Jan Adriaanszoon Leeghwater (1635), in het bezit van het waterschap, wordt gerestaureerd. De kosten bedragen f 7.000,00. [ACTIE: ET]

Op 2 oktober overlijdt op 75-jarige leeftijd de heer H.A. Meeuwig, oud-penningmeester van de Haarlemmermeerpolder. Hij was vanaf 1929 tot 1 november 1972 in dienst van de polder en was vanaf 1947 penningmeester.

De winter van 1987 is volgens heemraad G.W.I. Pompen “ de natste aller tijden”.

1988 Officiële start van de bouw van de woonwijk Toolenburg.

In de zomer komt midden in Hoofddorp het nieuwe winkelcentrum gereed.

Plaatsing van het Gomezbeeld “De polderjongen” op 21 december om 19.00 uur op het Polderplein. De polderjongen is een geschenk van het waterschap aan de Haarlemmermeerse bevolking. [W547] De bewoners van de Ringdijk dringen aan op verkeersmaatregelen op de drukke dijk: op z'n minst is regulering gewenst en velen willen liefst alle verkeer van de dijk. Alhoewel ook het waterschapsbestuur dit voorstaat in het belang van de functie van de waterkering is het bestuur aan handen en voeten gebonden, enerzijds vanwege het feit dat de dijk openbare weg is en anderzijds omdat vele voorgestelde maatregelen niet toepasbaar zijn omdat dan gevaar voor de functie van de dijk ontstaat, zoals bij de toepassing van “drempels”.

1989 Start bouw gemaal Bolstra aan de Aalsmeerderdijk.

Aanleg toevoerkanaal voor het nieuwe hoofdgemaal van het waterschap aan de Vijfhuizerdijk. [W542]

Vorbereidingen voor de verdubbeling van de Schipholspoorlijn tussen Hoofddorp en Amsterdam worden getroffen.

Op 13 maart overlijdt op 85-jarige leeftijd A.J. van der Marel te Weteringbrug. Hij was vanaf 1943 hoofdingeland van de polder en van 1947-1971 heemraad.

Start aanleg staatsbos nabij Vijfhuizen.

Een gedeelte van de Ringvaart bij de Cruquius is zo ondiep dat twee schepen vastlopen. Het waterschap wordt aansprakelijk gehouden.

Door de Stichting Meer-Historie en de Stichting Musea Kennemerland worden voorbereidingen getroffen om te komen tot een Historisch Museum Haarlemmermeer.

1990 Op 14 december presentatie van het plan van aanpak Schiphol. De luchthaven wordt aangedaan door 16,5 miljoen passagiers.

Start aanleg Fokkerweg.

Start aanleg toevoerkanaal naar toekomstig gemaal Vijfhuizen.

Overdracht Voor-en Achterkanaal door de gemeente aan het waterschap om waterhuishoudkundige redenen.

Het waterschap legt een natuurvriendelijke oever aan langs het Voorkanaal, ter hoogte van het Haarlemmermeerse Bos. Het talud wordt ingezaaid met 18 soorten kruiden.

1991 Op 6 maart botsen op de Ringvaart ter hoogte van Aalsmeer 2 kerosinetankers, waarvan er een was volgeladen, op elkaar. De door veel dijkbewoners al jaren gevreesde ramp gebeurt gelukkig niet. In het waterschapsbestuur wordt ernstige zorg uitgesproken over het intensieve kerosinevervoer op de Ringvaart. De kerosine wordt gebruikt als vliegtuigbrandstof en aangevoerd naar de luchthaven Schiphol.

Het waterschap Groot-Haarlemmermeer neemt in het belang van de verbetering van de waterhuishouding van de Haarlemmermeerpolder gedeelten Voor-en Achterkanaal van gemeente Haarlemmermeer over.

Dijkgraaf Spaans wordt herbenoemd door het waterschapsbestuur. Vanaf 1 januari 1992 zal de dijkgraaf door de Kroon benoemd worden.

Aan de Stichting Historisch Museum Haarlemmermeer wordt ingaande 1991, voor een periode van vijf jaar een jaarlijkse bijdrage van f 3.000,00 geschonken.

Op vrijdag 13 september heeft Haarlemmermeer 100.000 inwoners.

Een speciaal voor de gelegenheid uitgegeven Haarlemmermeermagazine zet Haarlemmermeer op de kaart: “Haarlemmermeer maakt in economisch opzicht deel uit van het kloppende hart van Nederland. Strategisch gelegen binnen de Randstad, een belangrijk distributieknooppunt, met een internationale luchthaven binnen de gemeentegrenzen. Talrijke ondernemingen van naam zijn neergestreken op verschillende hoogwaardige bedrijfsterrinen. Maar ook de groei van de detailhandel, en de zakelijke dienstverlening in het bijzonder, geven aan de agglomeratie een steeds hogere economische kwaliteit”.

In 1890 was 98 % van de mannelijke beroepsbevolking werkzaam in de agrarische sector. In 1991 is dat percentage 2.

Officiële opening van de Fokkerweg op dinsdag 8 oktober 1991 door Dr. J.E. Andriessen, Minister van Economische Zaken en presentatie van het bedrijventerrein Schiphol-Rijk.

Op 19 juni wordt het gemaal Cruquius door de American Society of Mechanical Engineers (ASME) officieel aangewezen als internationaal historisch technisch monument. Het gemaal zal op de negende plaats van de lijst van technische wereldwonderen komen te staan.
[W536]

Hoofddorp heeft 46.000 inwoners.

1992 Op 13 januari overlijdt P.N. (Piet) de Groot, oud-secretaris van de Haarlemmermeerpolder en het waterschap Groot-Haarlemmermeer, op 62-jarige leeftijd.

Hij werkte ruim dertig jaar voor het waterschap. Voor "de polder" had hij een grote passie. Met veel inzet en betrokkenheid deed hij zijn werk. Kroon op zijn carrière was zijn benoeming in 1974 tot secretaris.

Op 6 februari openen minister Dales en burgemeester Van Dulst het nieuwe politiebureau aan de Hoofdweg in Hoofddorp.

Op 26 maart opent de commissaris van de Koningin het nieuwe deel van het raadhuis in Hoofddorp.

Op 16 april ingebruikname van gemaal Bolstra aan de Aalsmeerderdijk om de waterstaatkundige consequenties van alle luchthavengebonden activiteiten op te vangen. [W586]

Op 22 mei opent wethouder L. van Velsen-Nelissen het Historisch Museum in Hoofddorp.

Op 15 juni oprichting van de Westelijke Land-en Tuinbouwbond afdeling Haarlemmermeer, waarin de afdelingen Haarlemmermeer van de Hollandsche Maatschappij van Landbouw en de Katholieke Land-en Tuinbouwbond samengaan. De heer J.T.L. Verbeek, heemraad van het waterschap, wordt benoemd tot voorzitter.

Het waterschap verleent een financiële bijdrage in de kosten verbonden aan het aanbrengen van het waterschapswapen op één van de nieuw aan te brengen glazen deuren van de trouwzaal van het raadhuis te Hoofddorp. De andere deur zal worden voorzien van het gemeentewapen.

Gemeente Haarlemmermeer presenteert een lange termijnvisie op de verstedelijking binnen de gemeente getiteld: "Verstedelijking Haarlemmermeer-West, Bandstedelijk? Geconcentreerd?".

Het waterschap baggert grote strekkingen van het Voor-en Achterkanaal.

Gemeente Haarlemmermeer meldt zich bij de Nederlandse Tuinbouwraad (NTR) aan als gastgemeente voor de Floriade 2002.

Het waterschap stelt een waterkwantiteitsbeheersplan vast.

1993 Op 14 januari verricht oud-burgemeester H. de Boer de opening van het cultureel centrum De Meerse in Hoofddorp. Het beschikt over een theaterzaal met 500 stoelen, expositieruimte en een theatercafé, vergaderfaciliteiten en tevens de hoofdvestiging van het Centrum voor Kunst en Cultuur. Dit centrum omvat de muziekschool en het creativiteitscentrum en organiseert voor jonge kinderen in diverse plaatsen in de gemeente muzieklessen.

Haarlemmermeer heeft sinds jaar en dag een groot aantal bloeiende zang-, muziek-, en toneelverenigingen. De Culturele Raad heeft onder meer secties voor beeldende kunst, letteren, muziek en theater.

Het waterschap stelt een financiële bijdrage van twintigduizend gulden beschikbaar in de voorbereidingskosten van het naar Haarlemmermeer halen van de Floriade 2002. De betrokkenheid van het waterschap is dat de polder in 2002 150 jaar droog zal zijn. [W559kl]

Start aanleg kerosinetransportleiding voor de luchthaven als alternatief voor het gevaarlijke kerosinevervoer door de Ringvaart.

1994 Het bestuur van het waterschap Groot-Haarlemmermeer besluit op grond van de Wet Herverdeling Wegenbeheer tot overdracht van de weg op de Ringdijk aan gemeente Haarlemmermeer. Al in 1993 was de weg in beheer en onderhoud overgedragen. Het waterschap blijft verantwoordelijk voor het onderhoud van de Ringdijk als waterkering. In de tijd dat het waterschap zorgde voor de weg op de Ringdijk hoorden daar ook de meeste bruggen bij. Voor de bediening van deze bruggen had het waterschap brugwachters in dienst. Zeven brugwachters gaan over in gemeentedienst. [W567kl en ordner 2002-II]

J. van Houwelingen wordt na op 1 juni als zodanig benoemd te zijn, geïnstalleerd tot burgemeester van Haarlemmermeer.

Het waterschap baggert de westelijke Ringvaart. Kosten 1 ½ miljoen.
Er wordt 25.198,35 m³ bagger uit de Ringvaart verwijderd.

In november is er sprake van wateroverlast in de polder, mede als gevolg van schade aan een tandwielkast van gemaal Lynden. Op sommige plaatsen stijgt het peil met 50 tot 75 cm.
Het bestuur vergadert over de bouw van een nieuw gemaal, de dimensionering van de watergangen en de afvoercapaciteit van de vakgemalen.

Het waterschap stelt een calamiteitenplan vast.

In het waterschapsbestuur wordt van gedachten gewisseld over de noodzaak tot het ontwikkelen van een gemeenschappelijke beleidsvisie over het integraal waterbeheer in de Haarlemmermeerpolder.

In verband met de problematiek van een teveel aan bagger in de watergangen van de Haarlemmermeerpolder, waardoor het water minder snel kan worden afgevoerd naar de gemalen voert het waterschap onderhandelingen over de verwerving van gronden in verband met de aanleg van een baggerdepot.

Het kantorenpark Beukenhorst in Hoofddorp is voltooid. Beukenhorst-Oost is nu in ontwikkeling (30 hectare). [W517kl]
Beukenhorst-West (ruim 37 hectare) heeft een capaciteit van 130.000 m² kantoorvloeroppervlak. Beukenhorst-West is primair bestemd voor (inter)nationale hoofdkantoren. Op Beukenhorst zijn ondernemingen als Microsoft, Tektronix, Tandem Computers, Hertz, Heidemij en Canon gevestigd.

Bedrijventerrein Graan voor Visch-Zuid, gelegen aan de zuidelijke ontsluitingsweg van Hoofddorp, nabij de Schipholspoorlijn, is in aanleg.

Andere bij de gemeente Haarlemmermeer in ontwikkeling zijnde bedrijventerreinen zijn Spoorzicht in Nieuw-Vennep en De Schuilhoeve in Badhoevedorp. Particulieren ontwikkelen de bedrijfsterreinen De Liede, Cruquius en De Hoek.

In de omgeving van de luchthaven zal 55 hectare bedrijfsterrein beschikbaar komen voor bedrijven die voor hun afzet in grote mate afhankelijk zijn van Schiphol en voor bedrijven waarvoor de luchthaven als vervoersknooppunt een belangrijke rol speelt.

In de gemeentevoorlichtingsbrochure "Haarlemmermeer een bijzondere gemeente" worden de Haarlemmermeesters "nazaten van soms ruige pioniers" genoemd.

In de Haarlemmermeerpolder liggen 26 grotere en kleinere dorpen en buurtschappen. De Haarlemmermeer behoort qua inwoneraantal tot de 20 grootste gemeenten van Nederland. Het is de enige Nederlandse gemeente met een belangrijke internationale luchthaven binnen de gemeentegrenzen.

Het inwoneraantal is 104.000 inwoners.

Nieuw-Vennep heeft 15.500 inwoners, Badhoevedorp 11.000 en Zwanenburg 8.000.

[W581kl]

Bij Vijfhuizen is een staatsbos van 88 hectare in aanleg dat op het Haarlemmermeerse bos aansluit.

Aanleg van het Vijfdebaanbos als protest tegen de toekomstige aanleg van de vijfde start-en landingsbaan voor de luchthaven Schiphol.

Haarlemmermeer huisvest ongeveer 4.000 ondernemingen, die werk bieden aan meer dan 70.000 mensen. Het werkloosheidscijfer is lager dan het landelijk gemiddelde. Bekende bedrijven zijn de landbouwwerktuigenfabriek Greenland, met vestigingen over de hele wereld, de distilleerderij Bols, de aardappelverwerkende industrie McCain en Sony in Badhoevedorp. De grootste werkgevers zijn de luchthaven Schiphol, de vliegtuigenfabriek Fokker en de luchtvaartmaatschappijen KLM, Martinair, Transavia en Air Holland. Op het luchthaventerrein zijn ruim 360 bedrijven gevestigd met in totaal ruim 40.000 werknemers. Transport, distributie, groothandel, communicatie en zakelijke dienstverlening, vaak internationaal gericht, zijn in Haarlemmermeer de belangrijkste bedrijfstakken.

De luchthaven is een belangrijke economische trekker hiervoor. Schiphol zal in de komende 25 jaar toegroeien naar één van de belangrijkste luchthavens van Europa, een zogenoemde Mainport. De regio is volgens de Vierde Nota op de Ruimtelijke Ordening van het Rijk één van de belangrijkste trekkers van de nationale economie.

Haarlemmermeer telt meer dan 100 sportverenigingen.

De Schipholspoorlijn heeft 3 NS-stations op Haarlemmermeers grondgebied: op de luchthaven, in Hoofddorp en in Nieuw-Vennep. Daardoor zijn er rechtstreekse treinverbindingen met Amsterdam, Den Haag en Rotterdam. Het station in Hoofddorp is begin- en eindpunt van belangrijke intercitytreinen. Zij sluiten aan op het treinnet die steden in Europa met elkaar verbindt. Ook de Hogesnelheidslijn, de TGV, komt door de gemeente te rijden en zal op Schiphol stoppen. Na 1994 zal de Schipholspoorlijn met 2 sporen worden uitgebreid.

In en om de gemeente Haarlemmermeer is zoveel gaande dat de provincie Noord-Holland besluit om, vooruitlopend op het nieuwe streekplan Noord-Holland-Zuid, een herziening te maken van de onderdelen van het op dat moment geldende Streekplan voor het Amsterdam-Noordzeekanaalgebied (1987) die betrekking hebben op Haarlemmermeer en Schiphol. Voornaamste aanleiding: de ontwikkelingen op en rond de luchthaven Schiphol. Een tweede aanleiding is de woningbouwopgave. In de periode 1995-2005 zullen in Haarlemmermeer 15.000 woningen gebouwd moeten worden. Een derde aanleiding is de gedachte om, binnen het kader van een landinrichtingsplan, een groengebied in Haarlemmermeer-West te ontwikkelen.

In de ontwerp-streekplanherziening wordt aangegeven dat drie locaties geschikt zijn voor woningbouw: Vijfhuizen, Hoofddorp en Nieuw-Vennep. Bij Vijfhuizen komen 1.500 nieuwe woningen, bij Hoofddorp (in de nieuwe wijken Overbos-west, Overbos-zuid en Toolenburg-zuid) worden 7.500 nieuwe woningen gebouwd. Ten westen van Nieuw-Vennep komen er 6.000 nieuwe woningen bij.

In het ontwerp-partiele herziening Streekplan ANZKG, Haarlemmermeer/Schiphol staat dat Schiphol mag uitgroeien tot mainport. Een mainport is een luchthaven die functioneert als de thuisbasis en de centrale luchthaven in Europa voor tenminste één van de toekomstige dominerende luchtvaartmaatschappijen en waar de wisselwerking tussen luchthaven- en vestigingsplaatsfactoren maximaal is.

Schiphol mag de 5e start-en landingsbaan (met de daarbij behorende taxibanen) aanleggen. De 5e baan komt parallel aan de Zwanenburgbaan te liggen.

In de omgeving van de luchthaven worden nieuwe bedrijventerreinen aangelegd en worden bestaande uitgebreid.

De provincie wil de akker-en tuinbouw een gegarandeerde ruimte bieden in verband met de woningbouw en de uitbreiding van de luchthaven in Haarlemmermeer en wijst twee agrarische kerngebieden aan. In deze gebieden staat de ontwikkeling van de landbouw voorop en worden niet-agrarische ontwikkelingen geweerd.

In het centraal westelijk deel van Haarlemmermeer komt een gebied van 500 hectare in aanmerking voor bollenteelt. Bij Rijsenhout is ruimte voor uitbreiding van het kassengebied. De ontwikkeling van de glastuinbouw hier is bedoeld voor bedrijven uit de regio die een ondersteuning vormen voor de centrumfunctie van Aalsmeer voor de bleoementeelt.

1995 De Christelijke Boeren-en Tuindersbond afdeling Zuidelijk deel Noord-Holland sluit zich bij de Westelijke Land-en Tuinbouwbond afdeling Haarlemmermeer aan. De afdeling gaat verder onder de naam Westelijke Land-en Tuinbouwbond afdeling Haarlemmermeer e.o.

Het college van hoofdingelanden van het waterschap besluit in principe om, vanwege alle planologische ontwikkelingen in de Haarlemmermeerpolder, een nieuw hoofdgemaal bij Vijfhuizen te bouwen. De eerste paal wordt op 1 maart 2001 geslagen.

De Hoofddorpse woonwijk Toolenburg wordt opgeleverd.

Omdat het Haarlemmermeerse Bos te klein is geworden om de toename van het aantal recreanten door de bouw van de nieuwe woonwijken Overbos en Toolenburg op te vangen wordt ten zuiden van de wijk Toolenburg een nieuwe recreatieplas aangelegd. Er zal een groot aantal recreatieve voorzieningen worden gerealiseerd, waaronder wandel-en fietspaden, een surfstrand, zwem-en zonevers, speel-en ligweiden etc. De verwachting bestaat dat het in 2000 voor bezoekers toegankelijk is.

Door de groeikernstatus is Hoofddorp uitgebreid met zo'n 10.000 woningen in Overbos en Toolenburg.

De lokale infrastructuur in Haarlemmermeer laat ernstig te wensen over.

De vele, vaak smalle, polderwegen en de dorpscentra kunnen het toenemende sluip-maar ook bestemmingsverkeer steeds moeilijker verwerken. De verkeersveiligheid staat onder grote druk.

Het lokale wegennet wordt vrijwel voortdurend uitgebreid of is in revisie.

[W576]

De regering besluit via een planologische kernbeslissing toestemming te geven voor de aanleg van de vijfde baan voor Schiphol. Hieraan worden twee expliciete doelstellingen verbonden. Ten eerste zou Schiphol moeten uitgroeien tot één van de toekomstige mainports van Europa. Ten tweede zou de aanleg van de vijfde baan moeten bijdragen aan de verbetering van de kwaliteit van het leefmilieu in de omgeving van de luchthaven o.a. door vermindering van de geluidhinder.

De Stichting Floriade 2002 gaat van start. Sinds 1995 is in het noord-westelijk deel van het Haarlemmermeerse Bos de aanleg van de Floriade 2002 in volle gang.

Het waterschap reconstrueert de Cruquiusdijk.

1996 Dijkgraaf drs. M.G. Spaans van het waterschap Groot-Haarlemmermeer legt zijn functie op 29 februari neer en wordt per 1 maart opgevolgd door dijkgraaf drs. R. van Gaalen.

M.G. Spaans was van 1964-1970 hoofdingeland. In 1970 volgt hij B.K. Buurman op als dijkgraaf van de Haarlemmermeerpolder. In 1976 neemt hij afscheid en wordt opgevolgd door W.F. de Vreeze. In 1981 volgt Spaans De Vreeze weer op tot 1 maart 1996. Enkele zaken die tijdens zijn dijkgraafschap tot stand komen zijn het vakbemaalingsplan in de Haarlemmermeerpolder, waardoor elke belanghebbende met een waterpeil te maken kreeg dat paste bij zijn behoeften, de automatisering van de gemalen, de wijziging van tientallen peilbesluiten, het ophogen van vele dijksgedeelten, de overname van de Geniekanalen, de overdracht van de wegen aan de gemeente en de aanzet tot de bouw van een nieuw hoofdgemaal nabij Vijfhuizen.

In dit jaar wordt de instroommond van gemaal De Lynden gerenoveerd.

[ordner 2002 – II]

De heemraad en waarnemend dijkgraaf van het waterschap, de heer G.W.I. Pompen, overlijdt op 19 maart. Betrokkene heeft zich bijzonder verdienstelijk gemaakt in het belang van de Haarlemmermeerpolder en het waterschap Groot-Haarlemmermeer. Heemraad Den Daas volgt hem op als waarnemend-dijkgraaf.

Gemeente Haarlemmermeer laat een metamorfosekaart 1996 – 2005 verschijnen.

Op de kaart worden de bestaande en toekomstige functies wonen, werken, verkeer, groen en recreatie, agrarische gebieden en overig aangegeven. In de kleine lettertjes onderaan de kaart staat: "Aan deze veranderkaart kunnen geen rechten worden ontleend".

De uitbreiding van Schiphol betekent een grote verandering voor bewoners van het noordelijk deel van Haarlemmermeer. Er gebeurt meer in Haarlemmermeer-Noord: er komen bijvoorbeeld nieuwe wegen en nieuwe groengebieden. Om te zorgen dat al die projecten samen een zo goed mogelijke woon-en werkomgeving opleveren, is alles in één plan samengebracht. Dat plan is de "Structuurvisie Haarlemmermeer-Noord" De gemeente werkt bij het opstellen van de structuurvisie samen met de provincie, Schiphol en het rijk. In de structuurvisie worden knelpunten en oplossingen genoemd.

Aandachtspunten zijn het open landschap, groene buffers: het Groene Carré en de aanleg van een compacte luchthaven. De uitbreiding van de luchthaven mag er niet toe leiden dat de polder verder dichtgroeit.

Na de uitvoering van alle plannen zal er in Haarlemmermeer-Noord van de huidige 2400 hectare ongeveer 2000 hectare overblijven.

In de structuurvisie wordt rekening gehouden met onder meer de aanleg van rijkswegen als de Verlengde Westrandweg, een omlegging van de A9, de reconstructie van de A4, de aanleg van provinciale wegen: capaciteitsvergroting van de N231, verbreding van de N201, capaciteitsvergroting van de N232 en de aanleg van de N22 (een nieuwe snelle noord-zuidverbinding in de gemeente, ter voorkoming van verkeersopstoppingen en onveilige situatie op bestaande wegen). Verder is aan de orde de aanleg van de T106 en de aanleg van de Zuidtangent (een hoogwaardige openbaar vervoersverbinding).

Door de aanleg van de vijfde baan en de Verlengde Westrandweg zullen bepaalde wegen onderbroken worden. Voor fietsers en landbouwverkeer zullen de noord-zuid-verbindingen hersteld worden.

De ontwikkeling van de groenstructuur komt tot uitdrukking in het Strategisch Groenproject Haarlemmermeer, De Groene As en het al eerder genoemde Groene Carré. Tenslotte is er sprake van de ontwikkeling van een aantal kantoren-en bedrijfsterreinen.

Op 19 juli overlijdt geheel onverwacht de bekende en gewaardeerde Haarlemmermeerder Jos van Andel.

Jos van Andel had vele maatschappelijke verdiensten. Eén ervan was zijn Haarlemmermeerkennis die onuitputtelijk was en die hij met velen deelde.

Hij had een graaggelezen rubriek in het Haarlemmermeers Dagblad, "De Meer van Weleer" en publiceerde 2 boeken, één over de Mentzhoeve aan de Kruisweg en één kort na zijn overlijden, gebaseerd op zijn bijdragen in de krant.

Het waterschap geeft in oktober in een kaartbeeld de waterhuishouding van Haarlemmermeer-Noord op dat moment aan.

In september besluit het waterschap tot de restauratie van de in slechte staat verkerende acht monumentale deuren van gemaal Lynden.

1997 Het waterschap gaat nauw samenwerken met een drietal Zuid-Hollandse waterschappen. De beleidsuitgangspunten van de partners worden in een gezamenlijk integraal waterbeheersplan vastgelegd. In 1992 wordt de startnotitie om te komen tot een dergelijk plan vastgesteld.

[W602kl]

In april verschijnt de concept-versie van "Toekomstvisie Haarlemmermeer 2015".

In het voorwoord staat: "Met respect voor de voorlopende fases in het project, de inbreng vanuit de expertmeetings en de Haarlemmermeergesprekken is een zorgvuldige analyse opgesteld. Hieruit is het programma gedestilleerd en zijn de bandbreedtes vastgesteld. Dit heeft geleid tot 4 verschillende scenario's die elk recht doen aan denkbare ontwikkelingen van deze gemeente, gepositioneerd als westvleugel van de randstad".

In april verschijnt een publieksbrochure van de gemeente getiteld: "Haarlemmermeer blijft zich vernieuwen! Metamorfose 1996-2005. In deze brochure aandacht voor de gedaanteverwisseling van de gemeente in verband met de bouw van woningen, de uitbreiding van Schiphol, de aanleg van wegen en bedrijfsterreinen en groen.

In mei verschijnt "De Toekomstkrant" van gemeente Haarlemmermeer, waarin alle ontwikkelingen in Haarlemmermeer tot 2015 worden geschetst. Haarlemmermeeders worden uitgenodigd mee te denken en te praten over hun toekomst. Centraal staat: in welk Haarlemmermeer willen we in 2015 leven?

Dit kan men aangeven door het maken van een keus uit vijf toekomstbeelden: de kavelstad, polderstad, hoofdstad, zuidstad en weststad.

Op 15 december stemt de raad van Haarlemmermeer in met de Toekomstvisie 2015, waarin de ontwikkeling van Haarlemmermeer in de komende twintig wordt geschetst.

Vaststelling van de "Structuurvisie Haarlemmermeer-Noord" door gemeente Haarlemmermeer.

Het gemeentebestuur besluit, in verband met de aanleg van de vijfde start-en landingsbaan van Schiphol en de geluidsoverlast die ontstaat door het gebruik ervan, tot sluiting op termijn van de begraafplaats Wilgenhof aan de Vijfhuizenweg. De begraafplaats blijft wel bestaan, maar de gemeente geeft hier straks geen nieuwe graven meer uit. Er komt een nieuwe begraafplaats ten noorden van Zwaanshoek.

Vliegtuigfabrikant Fokker sluit na bijna tachtig jaar de poorten. Het bedrijf werd in 1919 opgericht en opent in 1951 een fabriek aan de Ringdijk bij Schiphol-oost. In de topjaren werkten er bij het bedrijf 12.000 mensen, van wie bijna de helft op Schiphol.

Stichting Meer-Historie bestaat 25 jaar. In verband hiermee wordt een boek, getiteld "De Meer loopt vol" uitgegeven en een tentoonstelling in het polderhuis gehouden, getiteld "Haarlemmermeer in beeld". Van de tentoonstelling wordt een fraaie catalogus gemaakt.

In totaal 2.136 personen brengen een bezoek aan het polderhuis om de expositie te bekijken.

Uit onderzoek blijkt dat waterschap Groot-Haarlemmermeer de laagste waterschapsbelastingtarieven van West-Nederland heeft.

1998 In maart is er sprake van wateroverlast in de Haarlemmermeerpolder.

[W604]

Gemeente Haarlemmermeer verspreidt de brochure "Haarlemmermeer in vogelvlucht". Daarin wordt aandacht geschonken aan alle ontwikkelingen in Haarlemmermeer.

Naast aandacht voor de aanleg van nieuwe woonwijken, verkeersinfrastructuur en uitbreiding van de luchthaven wordt gesproken over de nieuwe groen-en recreatiegebieden als tegenwicht voor de toenemende verstedelijking en de ontwikkeling van Schiphol. In totaal gaat het om 1700 hectare natuur-en recreatiegebied. Onderdelen van de op te zetten groenstructuur zijn het Strategisch Groenproject in westelijk Haarlemmermeer, het plan Mainport en Groen rondom Schiphol en de Groene As (noordelijke Ringvaartzone) als verbinding tussen Amstelland en Spaarnwoude. De ontwikkeling van de recreatiegebieden ten noord-westen van Hoofddorp krijgt hierbij voorrang. In het zuidelijk deel van Haarlemmermeer (Groene Hart) zal de karakteristieke weidse openheid van het polderlandschap bewaard blijven. De Geniedijk is een belangrijk landschappelijk element en een aantrekkelijk gebied om te fietsen en te wandelen.

De nieuwe wijk Getsewoud wordt ten westen van Nieuw-Vennep gebouwd. De wijk bestaat uit twee delen, Getsewoud Noord en Zuid. De bouw van Getsewoud Zuid start in november 1998. De bouw van Getsewoud Noord start in 1999

De voorbereidingen voor de Floriade 2002 zijn in volle gang. Het Floriadepark maakt deel uit van de Groene Weelde en zal ook na de openstelling in 2002 een recreatiegebied blijven. [W585]

In februari 1998 verschijnt de tweede Toekomstkrant Haarlemmermeer 2015. De burgemeester vertelt hierin het belangrijk te vinden dat de Haarlemmermeerse burger op de hoogte is van de gekozen koers van Haarlemmermeer: de Toekomstvisie Haarlemmermeer 2015 en de achtergrond van die visie.

De gemeente deelt mee gekozen te hebben voor de opstelling van één toekomstmodel, waarvan men hoopt dat het in 2015 de gemeente een herkenbaar en eigen gezicht geeft, waarin iedereen goed kan wonen, werken en recreëren. Dat betekent verdere economische groei, voldoende en gevarieerde woningen en voorzieningen, verbetering van openbaar vervoer, behoud en versterking van natuur-en recreatiewaarden. Dat alles binnen een evenwichtige ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente. De gemeente wil aan die toekomst van Haarlemmermeer werken door middel van 9 zogeheten bouwstenen, die onderling nauw met elkaar samenhangen:

- Hoofddorp wordt de stad van Haarlemmermeer;
- Aan de oostzijde van Hoofddorp, bij het NS-station wordt een hoogwaardig kantoren-en bedrijvengebied ingericht: de toplocatie Haarlemmermeer;
- Tussen Hoofddorp en Nieuw-Vennep komt van west (Bennebroek) tot oost (Westeinderplassen) het "Park van de 21e eeuw";
- De uitbreiding van Nieuw-Vennep bevat woningbouw in lage dichtheid aan de westelijke zijde van de N22. Daarnaast is er aan de oostzijde van het spoor ruimte voor een extra bedrijvengebied;
- Een forse schaa sprong in het openbaar vervoer, met als doel 30 % van de verplaatsingen over een afstand van 10 tot 30 km. per openbaar vervoer te laten gebeuren.
- Behoud en verbetering van het karakter van de kleine kernen, waarbij een beperkt aantal kernen nog enige groei zal kennen;
- Het zuidelijk Ringvaartgedeelte (van Lisse tot Aalsmeer) krijgt een uitgesproken recreatief karakter;
- Agrarische kerngebieden liggen in de noordwestelijke hoek en de hele zuidpunt van Haarlemmermeer. Hier wordt het open polderlandschap gehandhaafd, er zullen vooral grootschalige landbouwbedrijven blijven;
- Ontwikkeling van een nieuwe woonlocatie ten westen van Hoofddorp, met eigen voorzieningen en een stedelijke uitstraling.

Het waterschap Groot-Haarlemmermeer wordt in "Het Waterschap" uitvoerig geprofileerd in een artikel met de titel: "Groot-Haarlemmermeer actief in grootste bouwput van Nederland". In het artikel worden alle infrastructurele ontwikkelingen in de Haarlemmermeerpolder getoetst aan de consequenties hiervan voor het waterbeheer.

[W622]

1999 Gemaal Rijk wordt bedrijfsklaar opgeleverd. [W613k]

Het waterschapsbestuur besluit tot een onderzoek naar de toekomstige situatie van de diesel-aangedreven pomp in het gemaal De

Lynden. Aspecten welke in het algemeen bij dit onderzoek een rol spelen zijn de veranderende hydrologische omstandigheden, een andere manier van omgaan met water, aanpassing aan normen alsmede aangepaste risico-analyses.

In september informeert de gemeente de Haarlemmermeerse burger over de nieuwbouwlocaties.

Over de uitbreiding van Vijfhuizen schrijft de gemeente: "Vijfhuizen is een kleinschalig karakteristiek dorp in de bocht van de Ringvaart. Het dorp gaat uitbreiden met circa 675 woningen. De gemeente wil deze uitbreiding in harmonie met het bestaande dorp en de omgeving realiseren. Veel van de nieuwe huizen zijn breed en liggen direct aan de straat. De straten in de nieuwe woonbuurten krijgen zo een dorps karakter. Het nieuwe woongebied is omgeven door veel landschappelijk schoon en recreatiegebieden. De Geniedijk, de Ringvaart, het Fort Vijfhuizen en het Floriadeterrein liggen allemaal in de directe omgeving. Dat maakt het woongebied extra aantrekkelijk".

Over de wegen in de gemeente valt te vertellen dat de huidige polderwegen tussen Nieuw-Vennep en Hoofddorp de toenemende verkeersdruk niet aankunnen. Daarom worden nieuwe wegen aangelegd: de nieuwe Bennebroekerweg, de Spoorlaan en de Noordelijke Randweg. De bestaande Rijnlanderweg wordt aangepast. Voor de aansluiting op het regionale/landelijke wegennet, zijn de bewoners van de nieuwe wijken Floriande, Toolenburg-Zuid en Getsewoud straks aangewezen op deze vier wegen. De Spoorlaan wordt een nieuwe weg parallel aan de NS-spoorlijn.

De Noordelijke Randweg komt te noorden van Nieuw-Vennep/Getsewoud en voorkomt onder andere dat bewoners van Getsewoud teveel gebruik gaan maken van de Venneperweg.

De Haarlemmermeeders worden uitvoerig geïnformeerd over het voorontwerpplan aanpassingsinrichting vijfde baan Schiphol. Het voorontwerpplan bevat voorstellen voor de inrichting van het gebied rondom de vijfde baan.

Deze aanpassingsinrichting is nodig om de gevolgen van de doorsnijdingen van het landschap, de verkaveling, de lokale wegen en de waterlopen op te heffen en te verzachten.

Niet alleen de vijfde baan wordt namelijk aangelegd, maar tegelijkertijd ook de zuidelijke taxibaan, de Verlengde Westrandweg (A5) parallel aan de Zwanenburgerbaan en de N22; de provinciale ontsluitingsweg voor de Haarlemmermeer en de bollenstreek.

In samenhang met de aanpassingsinrichting worden ook maatregelen genomen voor de duurzame instandhouding van de aanwezige landbouwbedrijven en de realisering van groengebieden. Hierbij wordt rekening gehouden met het landschap, de natuur en de recreatie.

Waterhuishoudkundige maatregelen zijn: de aanleg van een nieuwe Vijfhuizertocht ter vervanging van de huidige, door de vijfde baan en de A5 doorsneden tocht, de aanleg van een hoofdwatgang aan de westzijde van de N22 en een gemaal met persleiding onder de N22, verbreding van de Spaarnwoudertocht langs de Schipholweg en de aanleg van kavelsloten nabij de Vijfhuizerweg.

Op 1 september wordt de symbolische eerste paal geslagen voor het 120 m. lange aquaduct in de Zuidtangent.

In het gemaal Lynden worden de uit 1893 daterende bovenloopkranen in de vleugels van het gebouw, noodzakelijk voor het onderhoud aan de pompen en de machines, vernieuwd door de Koninklijke Saan in opdracht van Staalkabel. [W587]